

Brassói Lapok

Ára 5 lej

Péntek
1931 * július 3

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

148. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 le,

Lehet-e állandó béke a németek és a franciák között?

Az egész világon mély benyomást fog kelteni az a hír, hogy Doumer köztársasági elnök látogatást tett a párisi német nagykövetnél. Egy francia államfő Németország képviselőjénél, ami idáig sohasem történt meg. S egy Doumer, akinek négy fia pusztult el a németek szuronyától, golyóitól, bombavetőitől. Jobban bekonferálni Brüning és Curtius közeli párisi vizitjét nem is lehetett volna. Talán, ha még Poincaré, ha Franklin Bouillon vagy éppen az Action Française vezetési tisztelegének Höscheurnál, akinek germán kedle most kovász nélkül is kövére dagad a büszkeségtől...

Hová is vezetett ily rövid idő alatt a Hoover izenete? Mintha valami égi szöveget csinált volna csodát s a tüzet olajjal, a bárányt tigrissel békítette volna össze! Mintha a jóvátétel valamennyi kártevését máris s egyszerre akarná mindenki jóvátenni.

Azonban nem mind ölelkezés, ami kitért kar és meleg kézszorítás. A franciáknak közeledés, ami újra Locarno szellemét idézi elénk, szinte leküzdhetetlen akadályba ütközik a két faj a két néplelek ősi ellentéteiben és összeütközéseiben.

Párisban most alapították meg a Tribune des idées francaises (a francia eszmék szószerke) szervezetét és új, diszes palotájával együtt az imént volt a felavatása egy vitaest keretében, melynek tárgya a békeszerződések revíziója volt. Nagy, intelligens közönség, hölgyek és urak, sok száz érdeklődő, a hatalmas teremben. A pódiumon az elnökség, a kijelölt szónokok és térképek. Érdeklődik, hogy mi lesz a valóban érdemes volt ott lenni: a francia mentalitás vetődött vissza ebben a fényes tükörben.

Az Ordre című lap szerkesztője volt az előadó. Bizonyára szótmonozolja a központi hatalmakat. De alig fog hozzá egyre bevesebbé váló filippikát zug a békeszerződések ellen, a revízió mellett. Olyan áthatottan, annyira meggyőződéssel, a szónoki erő és a lendület olyan teljességgel, hogy ezt nem lehetett megvásárolni. A közbeszólások és ellenmondások egyre viharosabb áradata ellenére rendületlenül bizonyította a békeszerződések igazságtalanságát; a térképeken mutatta ki Németország jogát Danzighoz és Felsősziléziához és a magyarok roppant romlását országuk felarabolása miatt. Figyelmeztette Franciaországot, hogy a tájékozatlanságból és elfogultságból eredő hibát jóvá kell tenni, mert a háborút sem ő maga nyerte meg, hanem idegen segítséggel s az igazságtalanság meg fogja bosszulni magát...

Már a beszéde során állandóan zavartak, csipkedtek, gunyolták a szónokot, de ahogy befejezte, elemi erővel tört ki a revízióellenes, németellenes hangulat. A pódiumon előtérbe toppant a kontraszónok, aki a tulnyomó többség megmegugló tapsai közepette utasította el a revízió gondolatát és sorakoztatta fel a germánok bűneit Krisztus születésétől az acélszakosok breslauer felvonulásáig s a magyarok népelnyomását Hollós Mátyástól Szabó Dezsőig. Az ő álláspontja, hogy Franciaország akkor igazságos, ha kitart a békeszerződések és a kisantant mellett...

Hiába csattant fel egy szilaj ifjú a nallatók sorából és üvöltötte, hogy Csehszlovákia szörnyűsülvött és Benes székhámos s hiába intett egy francia, aki öt évig élt Szovjetországban, hogy ott a veszedelem, ami ellen mindnyájan össze kell fogni, a többség türelmetlenül, állhatatosan ünnepelte azokat a szónokokat és szólásokat, melyek a németek és magyarok iránt bizalmatlanságot és ellenérzést tolmácsoltak. Utoljára még a revízió bajnoka is kimerülve, csüggedten törte össze a lándzsáját: a tömeg-

pszichózis s a tömegdüh ellen, nem lehet harcolni...

Pár nap múlva Páris falain plakátok jelentek meg, azzal a kérdéssel, hogyan képzelik a németek a békét? Válasz: új hadihajóval, acélszakosok századeinek a felvonulásával, a trónörökös harci szereplésével, kormányférfiak provokáló nyilatkozataival, a jóvátétel megtagadásával franciaellenes hangulatok szításával stb. S egy felvonulás az orleansi szűz szobrához: sok-sok ezer jobboldali ember, az akik viharosan tüntetnek az Action Française mellett, ami egyúttal tüntetés a komoly, a briandi békeprogram ellen.

A francia szociálisták békeakarata és a frontharcosok lelkes demonstrációja Briand mellett, sem változtathatja meg azt a meggyőződésüket, hogy a germán és frank ellentét, ami a néplelekben és

a történetében gyökeredzik, máról holnapra nem szűnhetik meg, még akkor sem, ha a vezető államférfiakat a legjobb szándék, a legnemesebb indulat irányítja is. Elzász-Lotharingia is, bár a németek formailag és taktikailag lemondtak róla, csak úgy Eris almája marad, mint Danzig és Felsőszilézia s mint azok a gyarmatok, melyektől Németországot megfosztották s amelyet most a német kirándulók Párisban, tele békevágygal és elragadtatással, a gyarmati kiállításán látnak viszont.

Halász Gyula.

MEGPERDÜLT A DOB tizenhatezer erdélyi kapu előtt Reggel nyolc órakor megkezdődött az italmérési engedélyek licitációja s ezzel huszezer erdélyi család egzisztenciája került válságba — Egy alkotmányellenes rendelet drámai következménye: Ma öt krajcár különbözeti elsodorhat egy szerencsétlen egzisztenciát

Bukarest, július 1.

Ma reggel, pontosabban 1931 július elsőjén nyolc órakor 20 ezer kapu előtt megperdült a dob.

Ez a huszezer kapu huszezer családot jelent. Jobban mondva nem is huszezer, hanem legalább huszonötezer családot. S a huszezer kapuból legalább 16 ezer kapu a 25 ezer családból legalább 20 ezer család Erdélyre esik.

Sokan azt gondolhatnák, hogy tulszunk. Nem, távolról sem. Sőt kisebbítjük a dráma valódi méreteit. Azok, akiknek egy élet munkájával, tisztességesen megszerzett portájával előtt ma megperdül a dob, azt állítják, hogy harmincezeren vannak a tragédiában sorstársak. Mégpedig Erdélyben 23-24 ezeren, Bukovinában és Beszarábiában 6-7 ezren.

Mi nem fogadjuk el ezeket az adatokat, 30 ezer porta helyett 20 ezer portát írunk csak, kevesebbet a tényleges számról. Ennyit fogadott el Szabó Béni brassói képviselő is, mégpedig hosszas fontolgatás és számvetés után. Tehát nem tulunk ha azt mondjuk, hogy ma reggel huszezer kapu előtt perdül meg a dob és — miután sok portára nem egy, hanem két család esik, huszezerrel jóval több család mered teljes kétségbeesésben a jövő felé.

Olyan tragédia játszódik le csendben, törvényes mázzal, mintha csata dülne a fronton, sokan elesnének, árvák maradtak. Vagy talán még keservebb tragédia. Mert a fronton legalább tudni vélem, miéért halok meg. Talán, De itt még talán sem.

Itt egyszerűen azért halnak meg az emberek, mert fent a magas miniszteriumban tévednek. Jóakaratosan, vagy rosszakaratosan, de tévednek.

Eltévesztik huszonötezer család életét. Egy tollvonással. Egy rendelettel.

*

Hogy miről van szó, azt pontosan vázolja Szabó Béni képviselő interpellációja, amit valószínűleg holnap mond el a kamarában. Az efféle felszólalásokat utólag szokták közölni. Mi most kivételesen előre ismertetjük. Ugyis olyan kivételes az egész eset.

PARAGRAF 255.

Ez év március 17-én Mironescu miniszterelnök, mint helyettes pénzügyminiszter 71.050 szám alatt rendeletet adott ki, hogy 1931 július elsőjétől kezdve a csatolt területeken, tehát Erdélyben, Bukovinában és Beszarábiában az összes italmérési engedélyeket árlejtés alá kell bocsátani. A licitációt a községek saját javukra rendezik.

E rendelet a szesz törvényen alapul. — Ennek a törvénynek 255-ik paragrafusa ugyanis kimondja, hogy a csatolt területeken a regáthán divó rendszer szerint az italmérések bérbeadási jogát a községeknek kell biztosítani. Ez a paragrafus soha sem beszél a régi jogokról. Nem is beszél-

het. Hiszen az alkotmány 17. paragrafusa kimondja a szerzett jogok biztosítását. A régi italmérési jog ilyen szerzett jog. Minek azt külön törvénybe iktatni?

Igy diktálja a józan, törvényes, természetes gondolkodás. Ennek kellett volna a szesz törvény végrehajtási utasításában is kifejeződni.

Azonban ezt a végrehajtási utasítást elszabotálták. Hogy kik, azt nehezen lehet megállapítani. Feketeszesesek és egyéb iparlovagok. Elég az, hogy nem született meg. Nemely uraknak nem állott érdekében.

Ha pedig nem született meg, akkor könnyű — még ha alkotmányellenes is — félremagyarázni a 255-ik paragrafust. Az italmérési engedélyek bérbeadása a községekkel illeti. Hát akkor adják bérbe az engedélyeket. Licitáció útján. Az igénylők nyújtsák be ajánlataikat írás útján, aki a legtöbbet ígér, azé a jog.

Kanossza-járás Bukarestben

Az italmérési engedélyek tulajdonosai természetesen mindent megtettek, hogy elhárítsák a veszedelmet. Szabó Béni interpellációja azt mondja, hogy legutóbbi nagygyűlésükön „viharos ekkeseredéssel” tárgyalták az ügyet.

Azután elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek Bukarestbe. A küldöttség a múlt héten ide is érkezett. Tizenkét tagból állott, Szabó Béni vezette őket.

Elmentek a pénzügyminiszteriumba. — Illetve el akartak menni. De nem engedték be őket.

Sebaj, hiszen a pénzügyminiszter egyúttal belügyminiszter is. Hát gyerünk a belügybe.

— Tessék délután a kamarában keresni Argetoianu urat!

Délután a kamarában. Argetoianu fogadja Szabót, de a küldöttséget nem óhajtja meghallgatni.

Dolgom van a szenátusban, — mondotta — de ugyis ismerem az ügyet. A kérdést kiadtam tanulmányozásra és elrendeltem, hogy a törvény szellemének megfelelőleg intézzék el...

De a törvénynek nincs szelleme. A végrehajtási utasítás kellene az legyen. Így hát marad minden a régi ben.

Huszezer család remeghet ma a saját sorsáért.

IGY OMLANAK ÖSSZE ÉLETEK

Pedig a küldöttségnek sok minden elmondanivalója lett volna. Mindenekelőtt természetesen az, hogy a licitáció alkotmányellenes.

Másodszor az, hogy akik régebben jogot kaptak, megfelelő bérházásokat eszközöltettek. Épületet emeltek, vendégszobákkal, pincékkel. A jogra fel legtöbbet kölcsönt vettek fel. Most, ha megvonják

Az ajánlatok benyújtásának időpontja ma járt le.

Reggel nyolc órától kezdve már bontogatják az irásokat. Felépítették egy egzisztenciát. Harminc évvel ezelőtt kaptak egy életre szóló jogot. Erre alapították fel családot, ebből élsz, ez a jelen és ez a jövő.

Ma ezt az életlehetőséget, mely mindenütt a világon megtámadhatatlannak látszik, külön meg kell fizetned. Árat kell lejtened a saját életedre.

Ha valaki öt lejjel többet ígér érte, elvesztél.

Ma csupán Erdélyben 16 ezer engedély telett licitálnak. Tizenhatezer engedély felett, melyekből legalább 20 ezer családnál él.

Sok ezer család el fog hullani ebben a rettenetes ütközetben. Óriási méretű tömegtragédia játszódik le.

tőlük jogaikat; egy csapásra tönkremennek. Kiszámíthatatlan csapás következik. Vagyonuk értéktelenné válik.

El akarták mondani, hogy akinek évtizeden át joga volt, az — néhány kivételtől eltekintve erre építette egzisztenciáját. A Székelyföldön például sokan felhagytak gazdálkodással, mindennel, üzletüknek éltek.

S most jön valaki; két krajcárral többet ígér és családostól elmehtet koldulni.

Azt mondja a miniszterium, a községeknek pénzre van szükségük. Hát ezt így kell fedezni? Hol itt a méltányosság? A közjót egyes csoportok hulláján szedték felépíteni?

Még arra sem gondolnak, hogy nemzetgazdasági szempontból milyen óriási kár következik? Hiszen az italmérési engedélyek tulajdonosai szinte kivétel nélkül jelentős összegekkel tartoznak a sörgyáraknak stb. Honnan fogják ezek egzisztenciájuk összeomlása után a terheket fedezni?

S ha már azzal indokolják a dolgot, hogy Erdélyben és a többi csatolt területeken éppen olyan rendszernek kell lennie, mint a regáthán, vagyis az italmérési engedélyeknek a községeknek kell illetniük, miért nem várnak? Hiszen a szerzett jogok az évek során ugyis megszűnnek maguktól. Elhull a régi gárda. Viszont — Szabó Béni beszéde mondja — a jogok elvétele a legnagyobb embertelenség.

Nagyobb embertelenség, mint a fronton a szembenálló ellenfelet lelőni.

*

El sem akarjuk hinni, hogy a mai licitációval ez a tömegdráma lezáruljon.

El sem tudjuk hinni, hogy a családok ezrei úgy hullhatnak el a béke hadállásaiban, mint legyek össze.

(m.)

EGY EMBER,

akiről mindenki
megielejtkezett Romániában

Bukarest, július 1.

A volt semmitőszéki bíróval szinte példátlan eset történt. Egyik óráról a másikra világhíresség lett. Egy órával megelőzőleg még azt sem tudták róla, hogy a világon van, egy órával utóbb ezerszavas külföldi táviratok cikáztak Londontól Newyorkig és Bukaresttől Párisig... Milliós példányban megjelenő világlapok kurtolták világgá a nevét. Heteken és hónapokon keresztül szinte minden nap leközlötték a cvikkeres, szerényen mosolygó arcának

fotográfiáját, amit a fényképész még akkor vett fel róla, amikor a semmitőszéki bíró ur az utlevélhez fényképet csináltatott. — Délelőtti tizenegy órakor kollégáinak, barátainak és rokonainak szűk körén kívül senki sem tudott róla, huszonnégy órával később Bukarestben, Londonban, vagy Párisban éppen úgy tisztában voltak azzal, hogy Sarateanu lett az új román régens, mint Berlinben, Rómában, vagy Newyorkban. Ismerték a nevét, ismerték az élettrajzát... világnevezetesség lett az egyszerű bíróból, aki hirtelen királyi jogokkal felruházott régenssé avanzsált.

A nagy pillanat az egyszerű ember életében

■ sorok írója jelen volt azon a nevezetes parlamenti ülésen, amely elhozta a szerény semmitőszéki bíró életének nagy pillanatát. Délelőtti tizenegy óra husz perckor hangzott fel először a parlamenti folyosón az ismeretlen név:

— Sarateanu!

Apró kis papírcédulákat osztogattak a csodálkozó képviselőknek. Rajta Sarateanu nevével.

— De hát ki ez az ur? — kérdezték egymástól a tanácstalan honatyák. Senki sem tudott erre a kérdésre választ adni. — Voltak ügyesebbek, akik a parlamenti telefonfülkébe siettek, fellapozták a telefonkönyvet és a féltucat Sarateanu közül kikeresték a bíró nevét, mert nagyon valószínű, hogy a mérnök, professor Sarateanu közül csakis a semmitőszéki Sarateanu lehet a régens-jelölt.

Félórával később, amikor a nemzeti parasztpárti parlament döntő többséggel régenssé léptette elő a semmitőszéki bírót, kint, a parlament előtt feszes vigyázz-állásban megállt a diszorség és Sarateanu ur a képviselők, szenátorok és egyéb notabilitások sorfala között bevonult a parlamentbe.

Most így utólag már el lehet mondani, hogy kissé ügyetlenül viselkedett. A frakkja, — a mit idáig bizonyára nagyon ritka alkalmakkor vett magára, — rosszul állt rajta. Zavarban volt, határozott lámpalázzal küzdött. — Megállt a kamara hatalmas kapujában és zavart mosollyal csodálkozott, hogy ennyi sok fényes ur áll a nagy előcsarnokban. Hát ezek az urak itt mind én rám várnak? Ezek a miniszterek, képviselők és szenátorok, mind csak azért álltak fel, hogy én végig menjek előttük? — gondolhatta magában meghatottan.

Hálás pillantással lépett oda a sor szélére álló urhoz és melegen megrázta a kezét. S ha már az egyik urral kezét fogott, nem sérthette meg a másikat, hogy kézfogás nélkül

menjen el előtte. Kezet fogott a sorban álló második urral is. És következett a harmadik ur...

Ez volt az a pillanat, amikor a régens-választás és az ünnepélyes bevonulása komédiává sülyedhetett volna. A hatalmas, kupolás előcsarnokban több, mint ötszázan álltak. Mi lesz, ha az új régens most mind az ötszáz urral kezét fog?

Nem történt semmi baj. Maniu a háta mögött állt a volt semmitőszéki bírónak. Valamit sugott a fülébe, a két kezével könnyedén

A régens az etikett bilincseiben

Soha sem történt meg egy világhírességgel, hogy egyik napról a másikra, — mindenki elefejtkezék róla. Mert ez történt Sarateanunál.

Tavaly júniusban játszódott le a második fordulat Sarateanu életében. Este, amikor elhagyta a királyi palotát, a diszorség még fesszes glódiában elfújta a régensi indulót. — S másnap reggel a bukaresti lapok rendkívüli kiadásából értesült arról, hogy megint egyszerű civil lett. Egy órával később már leváltották a háza előtt posztoló diszruhás rendőrt, eltűnt a kapu előtt az udvari autó is. A volt bíró lemehetett a Calea Victória valamelyik bodegájába, a barátai közé, amit és akiket annyira nélkülözött magas méltósága ideje alatt.

Átadjuk a szót Sarateanu egyik közeli barátjának, aki erről az izgatón érdekes karrirerről a következőket mondja:

— Amíg régenssé nem választották, a legkedvesebb szórakozása az volt, ha lemehetett a Grand Hotel háta mögött levő antikváriusokhoz és ott óraszámra böngészhetette az ócs-

kivonta a tömeg által üresen hagyott tisztásra és Sarateanu Maniu kíséretében megindult a kamara elnöki emelvényén felállított trón felé. A felvonulás közben még csupán egyetlen kis incidens történt. Az ujdonsült régens utközben a tömeg között felfedezte egy nagyon jó, közeli ismerőst, nem tudta megállni, hogy egy könnyed odalépéssel oda ne ugorjon és barátságosan kezét ne fogjon az illetővel. Maniu megint sugott valamit a volt semmitőszéki bíró fülébe és végül kezdetét vehette a ceremónia...

ka könyveket. Az antikváriusok már hozzá voltak szokva a bíró ur látogatásaihoz. Az a szürkehajú, cvikkeres öreg volt legtitelmezebb kuncsaftjuk. Végigkutatja a poros polcokat, minden könyvet, minden brosurát, régi folyóiratot átlapozott. Megkérdezte a kiválasztott ócskaságok árát, aztán elővette a bugyellárisát és szó nélkül fizetett. Hóna alatt a könyvekkel, gyalog megindult hazafelé.

— Erről régens-korában sem tudott leszozni. Háromszor vagy négyszer, már mint régens jelent meg a földig hajladozó antikváriusok poros boltjában. A kora reggeli órákat választotta erre a célra, amikor biztos volt abban, hogy a látogatása nem fog nagy feltűnést kelteni. Pár méterre távolabbra állította meg az udvari kocsit és belépett a dohos pultok közé. De a látogatásokat nem lehetett gyakran megismételni.

— Hiszen, ha nem lett volna olyan szigorú az udvari etikett!...i Mig Sarateanu nem fogadta el a magas méltóságát, tagja volt egy kedélyes asztaltársaságnak. Minden szombat este összegyűltek a „Vidám Barátok”, csupa

Háborus gránát robbant a bélbóri havasokban

Egy embert megölt, kettőt súlyosan megsebesített

Marosvásárhely, július 1.

Egy a világháborúból visszamaradt gránát halálos szerencsétlenséget idézett elő a bélbóri havasokban. Három földmunkás, Márton Sándor, Mihály József és Mihály Márton vecei (udvarhelymegyei) lakosok öt gránátot találtak a havasok egyik fensikjában. A gránátok közül az egyik, miközben kupakját lefejtteni próbálták, felrobbant és

Márton Sándort azonnal megölte, két

ársát pedig életveszélyesen megsebesítette.

A robbanás hangjára emberek siettek elő, akik a két sebesültet bevitték a gyergyói kórházba, a halott Márton Sándort pedig hazaszállították falujába.

Valószínűnek látszik, hogy a bélbóri havasoknak ezen a részen a világháború folyamán harcok folytak és ebből az időből maradtak vissza a haláltkókozó gránátok.

HALK TÖMEGTRAGÉDIÁK

Bukarest, július 1.

Nem lehet könnyen meghatározni, hogyan, a társadalmi nevelődésnek milyen irányzata folytán alakult így a beállítottságunk: tény az, hogy manapság már csak a nagyméretű tömegtragédiák hatnak meg, döbbenetek és ráznak meg igazán bennünket. És a tömegtragédiák is leginkább úgy, ha sok, tíz, husz, száz és ezer ember kollektív, együttes szerencsétlenségét, pusztulását idézték elő.

Mint minden kor, amelyben mély változások mennek végbe, a mi napjaink is olyanok, amikor csak a tömeg, az együttlevő massa és a tömegsors imponál. Ha százak és ezrek egyénenként, külön-külön és nem éppen egy pillanat, egy óra egyidejűségében a legrettenetesebb drámát élik át, ez csak annyiban képes felfigyeltetni a mai egyén és közösség fásult együttérzését, mint általában a kirívóbban megindító személyi katasztrófák.

Hiába halljuk, hogy ezen és ezen a napon, itt, vagy amott, ebben, vagy amabban az országban elszórtan tíz, ötven, száz ember lett munkanélkülivé, földönfutóvá, esetleg öngyilkossá is, ez nem tud annyira megkapni bennünket, mint ha azt olvassuk, hogy egy vasuti szerencsétlenség, tüzvész, vagy más elemi csapás következtében tízszer kevesebb embertársunk vesztette el életét, vagy vagyonát és életlehetőségét.

A két év előtti csikszenttamási s az ideai felsőföldi tűzkatasztrófa — hogy csakis szűkebben vett érdeklődési körünkől vegyük a példát — általánosan megrázta Erdély egész magyar közlel-

kületét s impozáns megnyilvánulását váltotta ki a közösségi részvétnek és segítségnek. Méltán, hiszen a kisebbségi magyar test egy-egy kompakt, tömör részét érte súlyos szerencsétlenség.

Ez a frappánsra, kivételesen megdöbbenőre és egyidejű megjelenésű tömegességre való beállítottságunk rengeteg méltánytalan és átkos mulasztáshoz vezet a közélet eleveensége szempontjából. Sokszor nem vesszünk észre olyan nagyméretű tragédiákat, amelyek pedig mélységükben és szélességükben felérnek országos földrengések pusztításával, mialatt a kirívóbb, de jelentőségükben alig számottevő esetek kötnek le és foglalkoztatnak.

Gondoljunk el és ugyancsak tullejlett vizualitásunkkal jelentsük meg szemünk előtt kollektív formában, egytömögűségében és az egyidejűség impozáns jellegével, ami ezekben a napokban megy végbe a kis Erdélyben s ennek még kisebb magyar közösségi életében. A tavalyi ezer után most mintegy ezerkötő magyar vasutast tettek ki állásából azon a címen, hogy nem bírják kellően az állam hivatalos nyelvét, közel hétézer olyan magyar tisztviselő öregsége kezd ismét a legsvárabb kilátásokba borulni, akiknek egyszer már nagy nehezen elismerték a jogát ahhoz, hogy egy élet munkájáért kijár a biztosított aggság még akkor is, ha apokaliptikus változások mentek volna végbe; s végül majdnem huszezer falusi kisitalméro gazzisztenciája fölött perült meg a mai nappal a dob. Együttvéve tehát csaknem harmincezer magyar család hajléka, tűzhelye alatt reng borzasztó heveséggel a biztosnak hitt föld s pár nap múlva talán kész a méreteiben szörnyűséges tömegkatasztrófa.

Harmincezer családot megül a sötét gond, uccára kerül, mintha összeomlott, leégett volna keservesen épített hajléka. Bizonytalanná válik nemcsak az öregség,

öregedő, jókedélyű bíró, professor, államhivatalnok. Télen a Capsa étteremben tartották összejöveteleiket, nyáron pedig kint a Carolpark felé, egy kerthelyiségben. Az antikváriumokat még titokban héba-korba meglátogathatta, kint a fővárosban tul titokban gyalog is sétálhatott, de ezekre a kedélyes összejövetelekre mégsem mehetett el. Ez súlyos csapás volt az életrendjéből kiközlött bírónak, aki a legszűkebb környezetének állandóan panaszkodott is, hogy mennyire lenyűgözi a szigoru udvari etikett.

Hogyan él egy volt régens?

Huszonnégy órával a második fordulat után Sarateanu immár újra egyszerű polgár, — elutazott a fővárosból. Sarateancán kis birtoka van, ide húzódott vissza. Egy év óta valóságos önkéntes száműzetésben él. A barátai itt látogatják meg. A birtokon már nincsenek udvari ceremóniák és a spanyol etikett sem tilthatta el, hogy az öreg ur akár másfél óra hosszág is ne sétálhasson a gidres-gödrös országúton. Leülhet a barátaiával egy pohár bor mellé s akár órák hosszág mesélhet arról a csodálatos kalandról, amely alig nyolc hónapig tartott és amit csak egész kivételes esetekben érhet meg a halandó.

Hónapok teltek el, míg egyszer egyszer valami halaszthatatlan ügye elintézése céljából Bukarestbe érkezik. De nyilvános helyeken, éttermekben, színházakban csak nagyon ritkán mutatkozik. Legutóbb, — néhány nappal ezelőtt, — az egyik elegáns bárhelyiségben látták együtt Sarateanút Maniuval és Mihai Popovicsal. Ott ültek a kis kerek asztal mellett, Sarateanu cvikkere megcsillant a kék és lila fényzőnben, amit a pódiumról vetítettek a publikum felé.

Az egyik asztaltól egy kissé illuminált állapotban lévő ur odalépett a volt régens elé, tüzet kért tőle és aztán visszaült a helyére.

A szomszédos asztaloknál rosszálóg csóválták fejüket az urak: Hm... mégsem illik odalépni ahhoz az asztalhoz, ahol — Maniu, a volt miniszterelnök ül és Popovics Mihálylyal beszélget. Vajjon ki lehet az a cvikkeres, szürkűlő hajú ur, ott kettőjük között?

Megfelejtkeztek róla.

Elfelejtették.

Farkas Aladár

hanem legtöbb esetben a sokkal követelőbb ifjuság, a jövő is. S mindez, mert a sovén türelmetlenség kárhózasat elemi megint mindinkább felszabadulnak és egyre féktlenebbül végzik anyagiilag, fizikailag és lelkileg egyaránt rusztító munkájukat.

Ha film foglalná össze mindazt, ami ezekben a napokban a kidobott vasutasok, újból a reménytelenség meredélyének a szélére nyomott, annyi kálváriát járt magyar nyugdíjasok és a falusi kis-kocsmások házatáján, családi tűzhelye körül és lelki életében végbemegy, ez olyan hatást váltana ki, olyan tömegtragédia erejével hatna, hogy a magyar közvélemény egyetemes felindulása sok eséllyel enyhíteni is tudna rajta.

Mert ha ugyanolyan készséggel és megdöbbenéssel reagálnánk az ilyen néma tömegtragédiára is, mint a hirtelenségükben és együttességükben különös frappáns katasztrófára, sok ilyen országos drámának vágnók el jövőbeli élet és kegyetlensége fokát. Közvéleményünk sokkal több annál és elkeseredéssel kell felfognia az ilyen halk, alig észrevevő, de nagy és nemzetsorvasztó, rettenetes tömegtragédiákat.

— Nagy tűz Oravicán. Oravicáról jelentik: Kedden éjszaka hatalmas tűzvész pusztított Oravicán, ahol kigyulladt és leégett az Oravicai Butorgyár telepe. A tűz áterjedt a gyártelep szomszédságában levő 3 lakóházra is, úgy, hogy azok is porráégték, egy gazdasági épülettel együtt. A kár meghaladja az 5 millió lejt.

CEGÜNK FENNALLASANAK

25 éves
jubileuma

ALKALMAVAL, VEVOINKNEK
EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZMÉNYEKET NYUJTIJUK!

SZÉKELY és RÉTI
ERDELYRÉSZI BUTORGYAR

RT.

MAROSVASARHELY

Fiókok: BUKAREST

BRASSO

NAGYSZESEN

Kedvező fizetési feltételek!

Garantált minőség!

Szenzációs árak!

Megnyílt! Szg. 200 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNÁ”, Buzești 3.

Egúgyas szobák 100—120 lejtig, kétágyas szobák 140—160 lejtig, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.

■ tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Izgalmas orak; senkisé tudja, mi lesz

Teljesen bizonytalan a Hoover-ajánlat sorsa

A franciák német-gyűlölete nem ismer belátást és kiméletet

London, július 1.

Az angol sajtó és politikai élet a legnagyobb izgalommal figyeli Mellon amerikai pénzügyi államtitkár párisi tárgyalásait. Azonban bármilyen feszült is legyen az angol közvélemény lélekzet viselkedése, mértékadó tényezők a legnagyobb óvatossággal tartózkodnak a véleménynyilvánítástól és a fejlemények megjósolásától.

Az alsóházban a Hoover-javaslat ügyében interpellációt intéztek Snowden pénzügyminiszterhez, de ő egyelőre mindenfajta nyilatkozatot és állásfoglalást elhárított ebben a kérdésben.

Az angol sajtó

Az angol sajtó nem helyezkedik ennyire a diplomatikus várakozás álláspontjára, csak a közvélemény felfogását tükrözi vissza, amikor leszögezi, hogy

a Hoover-javaslat sorsának döntő tényezőjét a franciák hajthatatlanságában látja.

Az angol megítélés szerint még akkor is holt pontra jutnak a tárgyalások, ha Mellon államtitkárnak sikerülne Hoovert rábírnia a francia követelések 50 százalékos elfogadására. Érthető tehát Anglia lázas izgalma, amellyel a mai tárgyalásokon kialakuló végeredményt várja.

A Daily Herald szerint Mellon párisi tárgyalásai holtpontra jutottak.

Az amerikaiak ugyanis fantasztikus közgazdasági abszurdumnak tekintik azt, a francia követelést, hogy a moratórium határidőjének lejártá után Németország azonnal fizesse meg az elmulasztott esedekességeket. Ez az elgondolás megvalósulás esetén a jövőt illetően még nagyobb válságba sodorná Németországot, mint a milyenben jelenleg van. Nehézsége az is a francia álláspontnak, hogy Hoover elnök semmiképpen sem járul hozzá egy olyan javaslatához, amely a moratóriumot a franciáknak balkáni államok megerősítésére, vagy Németország ellen politikai eszközként használják ki.

Ha a franciák nem engednek addigi merev magatartásukból, a megegyezés lehetősége teljesen lehetetlennek látszik.

A Daily Herald egyébként emlékeztet arra, hogy a Hoover-ajánlat határideje szerdán már lejár.

Izgalmak a francia szenátusban

A francia szenátus kedden izgalmas ülésén foglalkozott Hoover elnök moratórium javaslatáról. Lemery szenátor interpellációjában éles hangon fejtette ki, hogy Amerika kormánya alig hagyott meggondolási időt Franciaországnak a Hoover-javaslat fölött és maga a szenátus is majdnem abba a helyzetbe került, hogy nem állt módjában a fontos probléma megvitatása. Beszéde további folytatásában heves támadást intézett Németország ellen.

Ezután Millerand beszélt mérsékelt hangnemen.

— Franciaország — mondotta Millerand — nem vesztíheti el az Unió értékes barátságát, másrészt azonban Amerikának is tiszteltetben kell tartania a francia érdekeket.

Juvenel szenátor hangsúlyozta, hogy a pártok ebben az életbevágóan fontos kérdésben legyenek egységesek, majd ismertette Németország súlyos gazdasági helyzetét, melynek legbeszédesebb bizonyítéka a múlt őszön lezajlott választás. Emiatt Franciaország bizalma meg is rendült Németországgal szemben.

A felszólalásokra Flandin pénzügyminiszter válaszolt s megnyugtatóan igyekezett a szenátorokat. Azután került sor a

szavazásra, amelynek során néhány szélsőjobbaldali szenátor kivételével elfogadták a kormány válaszát a Hoover-javaslatra.

Az éjszakai minisztertanács után Laval miniszterelnök újból nyilatkozott az amerikai javaslatról s leszögezte, hogy továbbra is kitart szilárdan a kormány álláspontja mellett.

Ami másszóval azt jelenti, hogy a francia kormány eddig még elvben sem járult hozzá a Hoover-terv támogatásához.

Sauerwein összefoglal

Sauerwein, a francia sajtó legkiválóbb külpolitikai szakértője a Matin hasábjain összefoglalta azokat az ellentéteket, amelyek az amerikai javaslat és a francia kormány között fennforognak. Sauerwein

Averescu marsall

A marsall a mai kormányzat kicserélését kérte a felségtől

Bukarest, július 1.

Élénk kommentálásra ad alkalmat politikai körökben az a tény, hogy az aral-kodó tegnap délután kihallgatáson fogadta Averescu marsallt, a néppárt vezérét, akinek egy héttel ezelőtt „A nép restaurációja” címen írt cikke általános feltűnést keltett, annál is inkább, mert egybeesett Maniu visszavonulásának a szenzációjával.

Beavatottak úgy tudják, hogy a marsall kihallgatása alkalmával memorandumot nyújtott át a királynak a politikai helyzetéről. Ebben a memorandumban Averescu behatóan megvilágítja az

is leszögezi, hogy a megegyezés lehetőségét két pont akadályozza meg. Az első akadály az, hogy Franciaország a Nemzetközi Fizetések Bankja útján a kisan-tant államait akarja segíteni. A másik áthidalhatatlannak látszó pont pedig az, hogy a francia kormány ragaszkodik ahhoz, hogy a moratórium lejártá után Németország azonnal teljesítse az elmaradt fizetési kötelezettségeit.

Amerika is izgul

Washingtonban ugyancsak nagy izgalommal és aggodalommal várják a párisi tárgyalások döntő fázisát, a ma esti értekezletet. Amerika megítélése szerint a Hoover-javaslat visszautasítása esetén Európa gazdasági katasztrófáját többé nem lehet elhárítani.

a királynál

elmúlt esztendő minden kiemelkedőbb politikai eseményét s leszögezi a néppárt új orientációját. Erdekes fejezete az emlékiratnak az a része, amelyben a marsall megmagyarázza azokat az indítékokat, amelyek Maniu pártja elnökségéről való lemondására birták, továbbá a célokat, amelyeket Maniu visszavonulásával el akar érni. Végezetül

Averescu pártkormányt kér,

mivel szerinte a jelenlegi pártönkivüli kormány nem képes uralni a mai helyzetet.

Csak csütörtök este lesz végleges eredmény a magyarországi titkos kerületekben

Az új parlament július huszadikán tartja első ülését

Budapest, július 1.

A magyarországi választásoknak az a része, ahol a szavazás titkosan folyik, még nem fejeződött be teljesen és így csak részleteredmények ismereteseek. A leadott szavazatok összeszámlálásával Budapest és a vidéken is körülbelül csütörtökön délután végeznek csak. Az egyetlen végleges eredmény Hódmezővásárhelyről ismeretes, amely kerületnek két mandátumából az egyiket Ma-

yer János földmívelésügyi miniszter (egységspárti) a másikat Kun Béla, (független kisgazda) nyerte, míg Peyer Károly (szociáldemokrata) kibukott.

Azokban a kerületekben, ahol pótválasztás vált szükségessé, a jövő vasárnap tartják meg.

Az új parlament július 20-án tartja első ülését. A megnyitó ülés a parlament kupolatermében lesz, Horthy kormányzó jelenlétében.

Vámkedvezmény az építkezés előmozdítására

Bukarest, július 1.

Az építkezések ugynevezett ösztönzése — mint minden eddigi kormányt, — a jelenlegit is foglalkoztatja. Argetoianu pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a parlamentbe, amelynek az a célja, hogy az építkezés felé terelje a bankokból mindinkább kivonódó, elrejtett és teljesen meddő tőkéket. Evégből a javaslat újból bevezeti azokat a jelentős vámkedvezményeket, amelyeket a Trancu Iasi-féle 1921-

beli építkezési törvény azóta már hatálytalanított rendelkezései a fontosabb építkezési anyagokra nyújtott.

A kormány azt reméli, hogy az építkezési anyagok beszerzésének a megkönnyítésével és megoldásával sikerülni fog újra fellendíteni az építkezési ipart, amelynek intenzívebb tevékenysége sokat enyhítene a munkanélküliségen.

Horváth

A rend és a törvény

A Jorga-kormány, miután a tiszta választásokkal megerősítette az alkotmányt és kiméletlen pénzügyi rendelkezéseivel biztosította az ország gazdasági fellendülését, most egy újabb drákói törpénnyel a köz- és államrendet akarja megtámasztani. A Marzescu-féle rendtörvény félredobásával és tulcizálásával véget akar vetni minden szélsőséges, anarchista, kommunista, antiszemita és más fajgyűlölő izgatásoknak és ebből a célból még a legkisebb megmozdulásra is szigorú büntetést készült kiszabni. Bármely szélsőséges szervezethez való egyszerű hozzátartozás vagy kisebbfokú tevékenység, pár évi börtönt, az irásban, vagy szóban való hatékonyabb propaganda pedig öt évtől tíz évig terjedő fogságot von maga után.

Mondanunk sem kell, hogy a kormánynak ama törekvés, hogy minden felforgató, a köz- és államrend ellen irányuló akciót már csirájában elfojtsion, vagy, ha ez nem sikerült, hatásaiban csökkenten és az izgatásokat szigorúan büntesse, a legnagyobb mértékben helyeséljük. Az országnak rendre és nyugalomra van szüksége, a polgárság az egyéni és közszabadság tudatával és biztonságával akarja amugy is nehéz életét leélni, aki tehát ezt a természetes emberi és polgári jogi erőszakkal el akarja vitatni, sem az állam, sem a társadalom részéről kiméletre nem számíthat.

Magának az intenciónak a helyessége azonban nem jelenti még azt, hogy az ilyen paragrafusokba foglalt bédóaktus a legmegfelelőbb rendelkezés is egyúttal. Marzescu, Jorga és bármiféle rendtörvénytől fontosabb és rendcsinálóbb az alkotmány szilárdsága, a közszabadságok tisztelete, a törvényesség érvényesülése, az államélet egész vonalán, az egészséges, józan és emberies gazdasági és pénzügyi politika, a komoly és határozott példaadás a kormány részéről, hogy ő maga mindenek jogát megvédi, minden fajt, felekezetet, osztályt tiszteletben tart és magát nem engedi át szélsőséges hajlamoknak és ideáknak. Eddig sem lett volna szükség rendtörvényre és az anarchisztikus törekvések sem fájulhattak volna el, ha az egymásra következő kormányok, parlamentek és adminisztrációjuk, a maguk előítéleteivel, szabadosságai-val, a nép érdekeivel szemben való léha közönyükkel, vagy éppen cinikus rosszakarattal és haszonleséssel nem adtak volna akaratlanul is tápot, alkalmat, ösztönzést a felforgató törekvéseknek.

A Jorga-féle választások és a lakosság újabb megterhelése adókkal és illetékekkel, az a bizonyos türelmetlen és gyűlölködő hang, mely a többségi párt lelkéből hordult ki a néhány objektív magyar megnyilatkozásra, s az a nyugalom, mellyel a hatalom körül kerekedett közvélemény az Anghelescu államtitkár gyilkos merényletjének felmentését fogadta, az a titkos háttérből titokzatos hivatásra előtérbe tölt politikai rendszer, mely egy Maniu Gyulát a közszereplőtől való visszalépésre kényszerítette, az a köddel, gőzzel, gázzal megtelt atmoszféra, melyet a hatalmaskodás, korrupció, dilettantizmus, pártosság és ámtás teremtettek, tették lehetővé a szélsőséges törekvések elfajulását és romboló hatásait.

Am jó, legyen új és szigorú rendtörvény, némitassék el minden fenyegető hang, minden robbantó szándék, minden akarat, mely a társadalmi közületek rendje, nyugalma, biztonsága ellen tör. De, ha ezt tudomásul vesszük is, ha e készülő rendszabályokat helyeséljük is, azt már végzetesnek tartanók, ha, mint a hirdás szól, a törvény a katonaságnak is szerepet juttatna ebben a munkában, ha a katonaságnak, mint a rendőrségnek, jogot adna letartóztatásra, polgári hatóságot illető funkció végzésére. Ez, azonkívül, hogy a katonaságot igazi és természetes hivatásától vónná el, az alkotmányt megfosztaná valódi jellegétől és a polgár, bármely polgár főle a katonai letartóztatás Damokles-kardját függesztené.

Ettől a fatális és veszedelmes próbától el kell állnia a kormánynak, ha le akarja nagyítani a szélsőségeket. Mert nincs annál nagyobb szélsőség, mint a hatáskörök összekuszálása, mint a polgári jog átruházása idegen tényezőkre, mint egy állandó, rémuralomhoz hasonló rendszer inaugurálása. Ha a polgári tömeg és hatóság nem elegendő az anarchia leküzdésére, akkor ugys minden hiábavaló.

Hölgyek! Nem mindég az a jó minőségű áru, amit drága pénzen vásárolunk!!!

Egyszeri vásárlás meggyőzi Önt ennek az ellenkezőjéről

„CHIC de PARIS” fióküzletében Brassó, Welsz Mihály-ucca 3 (régi 5)

még tart a nyári száma-modelleknek vételáron való árusítása, ahol olcsón és jól vásárolhat.

Szg. 210

Már csak

3 nap

Főnyeremény Lei: 1,000.000
Nygeremények összege Lei: 4,000.000

az Albina Bank által garantált
Kolozsvári Mentő Sorsjegy húzásáig

Egész sorsjegy ára 100 Lei, fél sorsjegy ára 50 Lei, postai megrendelésknél 19 Lei portókötségekre hozzáadandó. Sorsjegyek kaphatók tözsdékben, bankokban, üzletekben, uccai árusoknál. — Főbizománys: Brassóban **Derzsy Géza** nyug. íg. Strada de Mijloc 163, Bukarestben **B. Saharovic** Strada Sft. Apostoli 28. **Központi Sorsjegy** Iroda Cluj, Strada Memorandului 16. szám alatt.

Szg. 2138

Pánik a bukaresti pénzpiacra

A betétesek megrohanták a pénzintézeteket, amelyek azonban az összes fizetési igényeknek eleget tettek

A nagybankok megírólásképpen évi 4 százalékra csökkentik a kamatlábakat

Bukarest, július 1.
Az utóbbi időben amugyis rendkívül ideges pénzpiacra a Banca Generală a Tării Românești meglepetésszerű kényszerregezési kérése szinte pániknak nevezhető nyugtalanságot idézett elő. Hétfő óta a betétesek nagy tömegei rohanták meg bankjaikat s félelmükben kivették pénzeiket még a legszilárdabbnak bizonyult pénzintézetekből is. Ez a „run” tegnap délelőtt érte el tetőpontját.

A bankok idejében felismerték a veszélyt s kellően elláták magukat készpénzzel, hogy bármily tömeges kifizetési igénynek eleget tudjanak tenni. A nagyobb bankok annyira mentek, hogy még olyan esetben is, amikor a betétes csak egy részét kérte ki pénzének, felajánlották a teljes betéti összeg kifizetését, csak hogy a bizalmatlanság és aggodalom árnyékát is eloszlassák. A legtöbb pénzintézet tegnapra megszáporította kifizető-pénztárai számát és meghosszabbította a kifizetések idejét, egyetlen betétes sem ment el anélkül, hogy ne kapta volna meg a pénzét. Ugyanakkor a nagyobb pénzintézetek: a Banca Românească, Marmorosch Blank, Banca de Credit, stb. elhatározták, hogy azoknak a betéteseknek, akik most kivették a pénzüket, pár nap elteltével pedig visszaviszik, már csak 4 százalékos kamatot ajánlanak fel, mintegy megtorlásképpen a megfontolatlan megrohanásért.

A hatalmas „run”-nel kapcsolatban a mesterségük. Akkor hogy fizessenek iskolát, meg egyházi adót?
(Mondom, milyen szép ez a lakás, nem lehetne-e fenntartani, szeretnék iskoláztatni.)
— Nem, mi elmegyünk innen. Leghősebb szeptemberben. De lehet, hogy már július 15-én. Még várok... talán mégis jön nyaraló. Azt is mondják, hogy egy kicsit magasban van... Igaz, nekem is megdagadt a lábam a piarajárástól. Két vagy háromszobás lakásba megyünk.
(Akkor mondom, egy szobát kiadhatnak.)
— Kettőt. Nekünk elég egy szoba.
(Elnyújtja a kezét, le a föld felé és úgy ismétli: — nekünk elég.)
(És aztán megegyeszer azt mondja: — még novemberig lehet várni. Ez a Hoover-dolog... De ha addig sem lesz valami változás... akkor... én nem tudom, hogy... (b-y)

A hatalmas „run”-nel kapcsolatban a mesterségük. Akkor hogy fizessenek iskolát, meg egyházi adót?
(Mondom, milyen szép ez a lakás, nem lehetne-e fenntartani, szeretnék iskoláztatni.)
— Nem, mi elmegyünk innen. Leghősebb szeptemberben. De lehet, hogy már július 15-én. Még várok... talán mégis jön nyaraló. Azt is mondják, hogy egy kicsit magasban van... Igaz, nekem is megdagadt a lábam a piarajárástól. Két vagy háromszobás lakásba megyünk.
(Akkor mondom, egy szobát kiadhatnak.)
— Kettőt. Nekünk elég egy szoba.
(Elnyújtja a kezét, le a föld felé és úgy ismétli: — nekünk elég.)
(És aztán megegyeszer azt mondja: — még novemberig lehet várni. Ez a Hoover-dolog... De ha addig sem lesz valami változás... akkor... én nem tudom, hogy... (b-y)

Banca Nationala igazgatósága tegnap délután rendkívüli ülést tartott, amelyen az indokolatlanul megrohant pénzintézetek legmesszebbmenő támogatását határozta el. Az ülés után a Banca Nationala közleményt adott ki, amelyben megállapítja, hogy felelőtlen elemek nyugtalanságot keltek a betétesek körében s megrohantatták velük a legjobb hírű bankokat is. A jegybank, amely állandóan ellenőrzi a pénzpiac helyzetét, megállapította, hogy a riadalomra semmi ok sincs.

Ezért hatalmas eszközeivel a legmesszebbmenő mértékben támogatta és fogja ezután is támogatni a megrohant bankokat, hogy eleget tehessenek kötelezettségeiknek. A Nemzeti Bank komünikéje végül kéri a közönséget, hogy legyen teljes bizalommal.

BESZÉLGETÉS 1931-BEN

Egy tönkrement, nemrég még gazdag kereskedő felesége és az újságíró beszélgetnek.

Szóval elköltöznek, Asszonyom?
— El. A háziur ugyan leengedte a bért nyolcvanezer lejre, de messze vagyunk attól, hogy ezt is fizetni tudjuk. Az utam egész éjszaka nem aludt. Egymás után színta a cigarettákat. Nem mertem hozzá szólni. Borzasztóan ideges... Tudja, ha csak a létminimumunk megvolna! Azt hittük, hogy nyáron a lakás jövedelmézn fog. Nézte egy ur Jassiból. De nem hiszem, hogy jöjjön. Az idén egyáltalában nem jöttek nyaralók. Egy ismerősöm mondta, hogy nála van egy beteg. Hát legfeljebb ilyenek.

(Szívet, bemegyünk a szobába, leülünk.)

— Most borzasztóan vártam, hogy mi lesz Németországban. Mindig csak azt olvastam a lapból. Azt reméltem, hogy végre most megfordul ez az egész helyzet.

(Az egyik leggazdagabb család gyermeke volt.)

— Hoover nagyon jól tudta, hogy végsőkéig feszült a hur és most már csak a felfordulás jöhet. De... mondom valamit... ha nem sikerül, tudja, ha nem sikerül, ha őszig, legkésőbb novemberig nem lesz ennek érezhető hatása, akkor... tudja; előtti egész Európát. En nem is bánom, esküszöm, én nem bánom. En nem megyek neki a télnek úgy, ahogy vagyok... és más se. November, ez a legkésőbbi terminus. Ha addig nem lesz eredménye...!

(Felállunk, kimegyünk a kertbe.)

— A bankok ették meg az uramat. Hiszen maga tudja, milyen jól állunk. Miért nem volna az lehetséges, hogy a bankok leírják a tartozásokat. Ahogy a hadikölcsönt elvesztettük. Nemcsak mi vagyunk így. Mások is... Le kellene írni és előlrol kezdeni az egészet. Egy új lapot. Ugy kellene venni, mint a hadikölcsönt. Hát ez is egy nemzeti szerencsétlenség, mint a világháború volt. Hozzon most is mindenki áldozatot.

(És ezt most úgy mondja, mint valami lúzas rémképet.)

— A kamat nő. Folyton nő. Tönkrementünk. Nincs semmink. De a kamat nő. Borzalmas. A kamat. Most is, amíg itt állunk és beszélgetünk. Éjjel amíg alszunk. Mindig. Mint egy óra. Folyton nő és mutat... Miből fogjuk ezt kifizetni? Harmincöt éves vagyok, az uram negyven, a kisfiam tizenegy... még ő is fogja fizetni, a kisfiam, neki is... az egész élete... Borzasztó! Borzasztó!

(A virággruppot nézzük.)

— Begonia. Szép, ugy-e? Mikor legutóbb nálunk járt, emlékszik milyen kicsi volt? De most már tovább nem nő. Csak szélesedik.

(Leülünk egy nádszékbe.)

— Istenem, ha valaki mondta volna ezt nekem. Tegnap itt volt egy barátom, egy tornatanárnak a felesége. Beszéli, hogy az elemi iskolában előadás alatt összeestek a tanulók az éhségtől. Tornórát alig tartottak az idén. A gyerekeknek nem volt erejük hozzá. A barátomnak az ura szegény ember, a fizetését is nehezen kapja, de olyan szivfacsaró látvány volt azok a sápadt gyerekek... néha ő a saját pénzén hozatott nekik tejet, kenyeret... de hát mindennap nem lehet és mindegyiket nem lehetett ellátni.

(Megkérdezem, hogy ezek nem a szüleiknél laknak, ezek a gyermekek? Talán vidékiek?)

— Idevalók, idevalók. De a szülők munkanélkül vannak és nem főznek. Tudja maga, hogy hány helyen nem rak-

nak tüzet egy ilyen városban...? A konyhák használatlanul állanak.

(Ököbe szorul a keze)

— Nem bírom nézni a szegényeket, legutóbb még adtunk ebédet egy gimnaziának, most nem tehetem... úgy fáj ez... Anak az iskolának, amiről beszéltek, magyar iskola, felekezeti iskola, kétszáz ezer lej kintlevősége van tandijakból. A tanárok mondták a vizsga előtt: gyerekek, szójatok otthon a születeknek, hogy küldjék be a tandijat, mert különben nem vizsgálhatok... Tudták, hogy hiába. Alig is merték forszírozni. Persze, nem hozták. Nem tudták. Nincs. Mi lesz egy ilyen magára hagyott magyar iskolával? Hiszen az emberek visszaadják az iparengedélyüket, mert még az adót sem hozza ki a

Jó lesz vigyázni!

Jorga a lakonikus...

A kérvények újfajta elintézése

Bukarest, július 1.

Jorga lakonikus táviratai és rendelkezései már egészen legendásak lettek. Most ismét két olyan miniszterelnöki „döntésről” szereztünk tudomást, amely még csak jobban kiemeli Jorga államférfiúi portréját.

Egy kérvényre amelyet aprobálás végett terjesztettek eléje, a következőket írta:

„Nem... nem... és ezerszer nem!... Az isten szerelmére, nem... Jorga”.

Egy másik beadványra még furcsább és végzetesebb miniszterelnöki kézirat került.

Ezt a beadványt Vasilescu Nottara vidéki polgármester küldte a miniszterelnökhöz és úgy látszik kissé türelmetlen és ideges hangon sürgette abban bizonyos kívánságai teljesítését. Jorga ennek a kérvénynek a hátlapjára ezt jegyezte oda:

„Vasilescu Nottara urat felfüggesztjük állásától, hogy legyen ideje megtanulnia; hogyan kell hivatalosan érintkeznie az ország miniszterelnökével, Jorga”.

A két „frappáns” széljegyzetről a miniszterelnök barátai körében mint a régi görög és római államférfiak bölcsességéhez méltó megnyilatkozásról beszélnek.

Insectomor-ot elpusztít legyet, szunyogot, poloskát, bolhát, szálbogarát.

INSECTOMOR

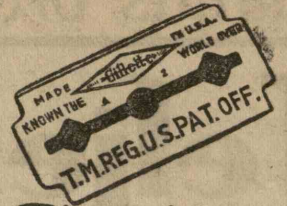
Vezérképvislet és lerakat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,

Str. Barației 35, Etaj I.

A tulnyomó többség kéri a

Gillette

borotvakészüléket és borotvapengét!
KAPHATÓ MINDENÜTT!

Vizum nélkül lehet utazni Olaszországba

Bukarest, július 1.

Az olasz kormány értesítette itteni követségét, hogy Romániából ezentul vízum nélkül lehet utazni Olaszországba. A rendelet már életbe is lépett és így azok, akik Olaszországba készülnek, már nem kell hogy vízumot váltsanak utlevélükre.

A regátba helyezik a románul gyengén beszélő vasutasokat

Kolozsvár, július 1.

Itteni magyar vasutas körökben nagy izgalmat kelt az a hír, hogy a románul gyengén beszélő vasutasok ötven százalékát a regátba helyezik át. Ezzel kapcsolatban beszélgettünk Dragos kolozsvári üzletvezetővel, aki kijelentette, hogy erről csakugyan szó van és már készül is az áthelyezendő névsora. A magyar vasutasokat úgy kívánják szétosztani a regátban, hogy csakis románokkal érintkezhesse. A tömeges áthelyezések terve rendkívül súlyosan érinti az érdekelt vasutasokat, akik most akciót kezdenek, annak érdekében, hogy megmaradhassanak állomáshelyükön.

A hónap közepén bezárul a parlamenti ülésszak

Bukarest, július 1.

Jorga miniszterelnök Argetoianu pénzügy- és belügyminiszterrel, valamint a többi miniszterekkel folytatott tanácskozásai eredményeképpen elhatározta, hogy a jelenlegi parlamenti ülésszakot legkésőbb július 15-ig befejezik. A sürgős jellegű törvényjavaslatokat a szakminiszterek a lehető leggyorsabban elkészítik és beterjesztik.

Ha ennek szüksége mutatkozik, úgy a kamara naponta három ülést is fog tartani.

A temesvári városi tanács otromba harca a polgárság ellen

Temesvár, július 1.

A bevételeire rendkívül féltékeny temesvári városi tanács ellen érdekes bünvádi feljelentést adtak be a Temesvárral összefüggő Kardos-telep lakói, akiket a város megfosztott attól a lehetőségüktől, hogy Temesvárra bemehessenek. A városi strandfürdőtől nem messze a Bega mellett egy új, vikend-strandot létesítettek, ahol napi 6 lejért bárki élvezhette a friss víz és a nyári napsütés örömeit; reggeltől estig. Minthogy a városi strandon a napi fürdőzés 40 lejbe kerül az új strandfürdő veszedelmes konkurenciát jelentett.

A tanács bölcsői elhatározták, hogy a vikend-strandhoz vezető utat hasznavehetetlenné teszik és így terelik vissza a közönséget a városi fürdő kasszájához. Az utat mély gödrökkel járhatatlanná tették, nem számolva azzal, hogy a Kardos-telep lakóit ezzel elszigetelik a várostól. Minthogy a városi tanács a Kardos-telep lakóinak ismételt sürgetésére sem állította vissza az utat, Kardos József, a telep parcellázója megjelent Nicolau vezetőügyésznél és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt feljelentést tett a városi tanács ellen.

FIGYELJE a címkéjén feltüntetett lejáratot. Ha bármilyen uton fizetett, s a lejárát 8 napon belül nem változik, levelezőlapon azonnal reklamáljon a brassói kiadóhivatalban.

A képviselőházban:

1. Cuza, a Népszövetség és a zsidók
2. Cséplőgépek adója s más interpellációk
3. Lupu vádbeszéde a kormány ellen

Duca, Goga, Bratianu György nagy csatája a királykérdésről

Bukarest, július 1.

Még maga Jorga is szürke nyári ruhában jelent meg a kamarában. A kánikulai hőség, amely néhány nap óta szinte teljesen megváltoztatta a főváros képét, itt, a kamarában is megdöntött néhány régi tradíciót. Maniu, a nemzeti parasztpárt lemondott miniszterelnöke, amikor utóljára volt itt a kamarában, kemény duplagallérja helyett puha vászongallért viselt. Ez forradalomnak számított. Jorga pedig, — akit még sohasem lehetett hosszú, fekete gérokja nélkül látni, — ma könnyű, hamuszürke nyári ruhát öltött magára.

Ebben az afrikai hőségben valószínűleg sok utánzója lesz még annak a derék bukovinai honatárnak, aki magával hozta a kies Bukovina parasztszövetét és vidám arccal járt-kelt a hőstől fulladozó parlamentárok között. Széles, bőráncu fehér gatyáját alul a lábszárvédőjébe tűzte be, két kezével a dolmánya zsebében egyszerűen nem vette tudomásul, hogy a hőmérő negyven fok körül táncol.

CUZA A NÉPSZÖVETSÉG ELLEN — A ZSIDÓK CUZA ELLEN

A kamara ülését délután félnégy órakor nyitotta meg Pompei elnök és bejelentette, hogy a legutóbbi ülésen nem hallotta Mirescu képviselő tiltakozását, Cuza professzornak a Népszövetséget támadó beszéde ellen. Időközben elolvastam a Cuza professzor beszédéről

Következnek az interpellációk

Ezzel lezárult a kamara mai Cuza-inciden-se. Következnek az interpellációk.

Blidariu, az Agrár Liga tagja, tiltakozik az ellen, hogy az idén a cséplőgépekre darabonként 20—25 ezer lej adót vetettek ki. Ez egy olyan súlyos teher, amit a mai gazdasági viszonyok között a gazdák nem tudnak megfizetni. Időközben a benzin- és petróleum-taxák is megrágtak. Miért nem gondoskodik a kormány, hogy legalább a cséplés és aratás céljaira olcsó áron juthassanak a gazdák a cikkekhez? — kérdezte az Agrár Liga képviselője a távollevő földművelésügyi minisztertől.

Még egy nagyon érdekes bejelentést tett Blidariu képviselő. Elmondta, hogy a Bánságban óriási hiány mutatkozik a földművesekben, ez a hiány az utóbbi napokban olyan méretűvé vált, hogy a bánsági rendőrhatságok a városból kénytelenek összegyűjteni a munkanélkülieket és kiterelni őket a földekre.

Leanca, besszarábiai Stere-párti képviselő tiltakozik az ellen, hogy a belügyminisztérium még máig sem függesztette fel azt a négy rendőrségi alkalmazottat, akik a választások alatt súlyosan bántalmazták Mata besszarábiai képviselőt.

Joanitescu, nemzeti parasztpárti képviselő, volt államtitkár, a néhány hónappal ezelőtt megszavazott agrárreform-törvény végrehajtását követeli a kormánytól.

Otetelesanu, avereskánus képviselő, a bukaresti meteorológiai intézet igazgatója, a

felvett gyorsírói jegyzőkönyvet, — mondta Pompei elnök, — és sietek kijelenteni, hogy Románia sohasem fog eltántorodni a Népszövetség oldala mellől.

A cuzisták ott ülnek az első padsorokban és csodálkozva néznek az elnök felé. Nem értik a dolgot. Cuza és Jorga jóbarátságot kötöttek egymással és most a kamarai elnök a nyílt ülésen megfeddi Cuzát? De nincs semmi baj... az elnök így folytatja a beszédét: — Ami pedig Cuzának a Népszövetség ellen tett kijelentéseit illeti, lehetséges, hogy a kifejezései talán *tulságosan családiasak* voltak, azonban kétségen kívül az váltotta ki e szavakat Cuza professzorból, hogy állandóan elhangzanak különböző oldalról jövő fenyegetések, hogy „Megyünk a Népszövetség elé!”

Fischer Tivadar volt a következő felszólaló, aki ugyancsak Cuza legutolsó beszédére hivatkozva, kért szót. A zsidó képviselő tiltakozott az ellen, hogy Cuza mélyen sértő kitételeket használt a zsidó vallás ellen, szombati beszédében, anélkül, hogy a kamara elnöksége ezért rendreutasította volna az antiszemita vezért.

— Uraim, képviselő urak, — mondta az elnök, — már a szombati ülésen is kértem önöket, hogy ha fellépnek a szószékre, mely teljes szabadságot ad önöknek, gondolataik kifejtésére, válasszanak olyan formát, mely ne legyen sértő kollégáikkal szemben...

közlekedésügyi miniszter által tervbe vett új időszámítás bevezetése ügyében olvasott fel interpellációt: Igaz-e, hogy most újra meg akarja a kormány változtatni az időszámítást és, ha igen, milyen formák között?

Valcovici, közlekedésügyi miniszter azonnal válaszol Otetelesanu kérdésére:

— Ma már mindenki belátja, hogy az új időszámítás bevezetése *súlyos hiba volt*. Nincs ma már senki sem, aki ne volna tisztában az- zal, hogy a május 15-ike előtti időszámítás volt a helyes. A jövő-héten a parlament elé terjeszték egy törvényjavaslatot, amely, remélem, egyszer, s mindenkorra rendezni fogja ezt a kérdést. E törvényjavaslat kimondja, hogy

a keleteurópai időszámítás a törvényes, tehát az az időszámítás, amely május 15-ike előtt volt érvényben.

— A minisztertanácsnak jogában lesz minden évben bevezetni a nyári időszámítást: április 1. és október 30. között. E hónapok között még egy órával fogjuk előretolni az óramutatót, tehát, a mai időhöz számítva, — két órával.

Xeni, liberális képviselő volt az utolsó interpelláló, aki a német—román gazdasági tárgyalásokról érdeklődik a kormánytól. Igaz-e, — kérdezte Xeni képviselő, — hogy Románia kénytelen volt Németországtól négy és fél milliárd lej értékű ipari árut rendelni, azon vámelőnyökért, amelyeket Németországtól kaptunk?

vádakat. Ujra hűségnyilatkozatot tett pártja nevében.

Duca beszéde óriási izgalmat vált ki az avereskánusok között. Goga felsiet a szószék-re és bejelenti, hogy Károly király visszatéré- sének éjszakáján őt is felhívták a királyi palotába. Miután a királlyal beszélt, felkeres- te Ducát, hogy kikérje az ő véleményét is. Duca megmutatta a liberális pártban aznap tartott beszédét és újra kijelentette, hogy „sohasem fogok kezét azzal az emberrel”...

George Bratianu a következő szónok, aki ugyancsak izgalmas felszólalásában ismét- len megvádolja a Duca által vezetett liberális pártot, hogy *királyellenes propagandát* üz- tek. Valósággal szenzációszámba ment Atta Constantinescu felszólalása, aki megígérte, hogy a következő kamarai ülésre magával hoz egy levelet, amelyben Bratianu Jonel megbizsa a liberális párt egyik vezető egyé- niségét, hogy menjen ki Párisba és tárgyal- jon az ott tartózkodó Károly főherceggel. — Atta Constantinescu, aki ma Bratianu György párthíve, azt akarja bizonyítani ezzel a le- velével, hogy

nem Bratianu Jonel, hanem a liberális ka- marilla volt királyellenes.

A vita a restauráció kérdése felett nem zá- rult le. Duca minden valószínűség szerint vá- laszolni fog az időközben felhozott vádakra.

ISOCHROM FILM

Ez a film rendkívül fényér- zékeny és minden időben csodálatosan tiszta képet ad.

Minden gépbe talál.

Mindenütt kapható.

Életbelépett...

Hogyan lehet a minisztériumokba bejutni

Bukarest, július 1.

Elsejével életbelépett az a rendelet, amely kizárja, a közönséget a minisztériumokból és közhivatalokból.

A minisztertanácsi rendelet végrehajtási utasítása nem jelent ugyan még meg, de alap- elvei máris ismeretesek. Ezek szerint a kérvé- nyeket minden minisztériumban és hivatalban az iktató-hivatal veszi át, délelőtt 11 és 1 óra között. Az elintézés a hivatalos lap Informa- torul Oficial című mellékletében fog megje-

lenni. Azok, akik nem a hivatalos lap útján, hanem közvetlenül akarnak értesülni kérésük sorsáról, kötelesek póstai válaszbélyeget is mellékelni kérvényükhöz.

Az audienciákat is írásban kell kérni és az iktatóba benyújtani. A kihallgatás-kérésekre 24 órán belül adnak választ. — A képviselők számára meghatározott napokat jelölnek meg, amikor szabadon bejárhatnak a minisztériu- mokba.

A Zeileis-gép

nem használ, ha kisebbségi orvos dolgozik vele

Temesvár, július 1.

A temesvári ítélőtábla mellett működő közigazgatási bíróság kedden, június 30- ára tüzte ki Wachsmann Alvin dr. és Szana András dr. temesvári orvosok ke- resetének tárgyalását. Röviden jelentet- tük már, hogy

a két orvos azért indított keresetet az állam ellen, mert a közegészségügyi mi- niszterium nemrég betiltotta a Zeileis- féle gépekkel való gyógykezeléseket.

A közigazgatási bíróság délután 5 óra- kor kezdette meg a tárgyalást, amelyen a két orvos jogi képviselője kifejtette, hogy a közegészségügyi miniszterium tiltó ren- delkezése *beleütközik az alkotmányba és megsérti a személyes szabadságot*. Jogilag is tarthatatlan a miniszterium álláspont-

ja, mert gyakorló orvosnak joga van a praxisában szükséges gépeket beszerezni és használni. Az ügyet azonban hajsztának kell minősíteni, mert a közegészségügyi miniszteriumhoz beadott feljelentésben az áll, hogy Temesváron „kisebbségi orvo- sok” kezdték használni a Zeileis gépe- ket.

Morarescu Vichentie dr. államügyész ki- fejtette, hogy a temesvári Zeileis-pörben a közigazgatási bíróság nem illetékes dön- teni. Utána Wachsmann Alvin dr. muta- tott rá arra, hogy a miniszterium rende- lének kiadása után is működnek Zeileis gépek Bukarestben és Kolozsváron.

A közigazgatási bíróság rövid tanács- kozás után úgy döntött, hogy a nagyérd- bességi ügyben az ítéletet július 7-én, ked- den hirdeti ki.

Hírek

DIVAT

Megint forradalom a női divatban. Egy előkelő divatlapban olvasom, hogy az eddigi fiatalos, fejbubon csücsülő, jellemetlen kis kalapoknak vége, a hölgy rövidesen Chasseuret; Dreispitzet vagy az ugynevezett Postillont ölti magára, ami nem más, mint a harminc, sőt ötven esztendő előtti kalapdivat modernizált reprice. Az új kalap hátul magasan áll a fejen, elől mélyen bejön a homlokba; oldalt pörge toll; vagy szalagdísz élénkíti, a női divat bakfistendenciájának tehát valószínűleg már vége, őszre a divat, méltóságteljesebb karaktert kölcsönöz viselőinek.

Hát ez idáig mind szép, végre egy forradalom, amiből legalább a kaiposnőnek lesz hasznuk, de az mégis elgondolkoztat; hogyan igazodik majd a Chasseure és a Postillon a motorbiciklihez, az automobilhoz; a weekendhez és a női egyenjogúsághoz? Ami divatban van, az többé-kevésbé szép és nem igen esik kritika alá, de meg elkészült számomra fejbepágós kis vadászkalapom, még mosolygok egyet, ha a bakfisra gondolok, ki vasárnap délután a szemöldökig érő, szende kis Postillonban zötyög hátul a motorbiciklin és a közös strandra amazonstílusú kalapját veszi a rövidujjú panamaruhához, mert a kényelmes, olcsó, fiatalos barett már passzá.

Ebből is látszik, hogy a női divat — elég szeszélyesen — nem is igazodik az élet tempójához, hanem saját útjain halad, mert bár jóllehet, rövidesen szakaszjeggyel közeledünk a sztratoszférába, a modern nő azon lesz, hogy új lolettjében a postakocsit, az utszéli fogadót a steeringyertyát és a spízétet juttassa eszünkbe...

Sz Nagy Mici

— **FELEMELTEK BÉCSBEN A KENYÉR ÁRÁT.** Bécsből jelentik: A belügyminisztérium és a kenyérgyárak között létrejött megállapodás értelmében a kenyér árát a pékek hat garassal felemelték. A kenyéráremelés ellen a szociáldemokrata munkásság demonstrációt rendezett.

— **Nacionalizmus, amely gyilkol és gyújtogat.** Athénből jelentik: Az éjszaka folyamán borzalmas tűzvész pusztította el a szaloniki zsidónegyedet. Nacionalista érzelmű diákok felgyújtották a zsidók házait és a lángok percek alatt elborították az egész környéket. Reggelig kétszáz ház lett a lángok martaléka. A borzalmas pusztítással azonban nem elégedett meg a csőcselék és botokkal felfegyverkezve verte vissza a tűzvész elől menekülő zsidókat. A hajmeresztő kegyetlenségű éjszaka emberéletet is követelt áldozatul: két zsidó család bennégett, tizenöt menekültöt pedig halálra kinciztek a nacionalisták. Athénben, ahol a főbbi tudatta Venizelosz görög miniszterelnökkel a vérfa-gyaszító esetet, nagy konsternációt váltott ki a hír. A hatóságokat okolják a pusztításért és emberéletekért, amely már kezdetől fogva nem járt el kellő eréllyel a nacionalista diákokkal szemben.

— **ÖTSZÁZ HALOTTJA VAN EDDIG AZ AMERIKAI HÖHULLÁMNAK.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban uralkodó höhullámnak eddig ötszáz ember esett áldozatul. A hőség különösen a középső tartományokban elviselhetetlen. A termés nagyrésze elpusztult.

— **Juliusban találkozunk Brüning és Mussolini.** Római jelentés szerint az olasz sajtó feltűnő meleg érdeklődéssel számol be arról, hogy Brüning német kancellár és Mussolini olasz miniszterelnök a közel jövőben megbeszéléseket folytatnak a chequersi találkozó mintájára. Az olasz sajtó ezt a találkozást Brüning kancellár legutolsó nyilatkozata egyenes következményeként fogja fel. A találkozás időpontját még nem állapították meg, de a lapok bizonyosra veszik, hogy július folyamán Brüning és Mussolini találkozása megtörténik.

— **KÉT CIGANYASSZONY VAKMERŐ RABLÓTÁMADÁSA.** Marosvásárhelyről jelentik: Kádár Ferenc nyugalmazott rendőr-mester Kutas-utcai lakásán kedden reggel két cigányasszony jelent meg, akik munkát kértek. Amint később kiderült, a cigányasszonyok nem távoztak el, hanem belopózkodtak a lakásba és nekifogtak a kezük ügyébe eső holmik összepakolásának. Kádár, aki öreg ember, segítségért kiáltott, mire a két vakmerő cigányasszony nekiesett és fojtogatni kezdték. Az öreg ember kétségbeesett kiáltására a szomszédok berohantak, akik a szitkozódó cigányasszonyokat átadták a rendőrségnek.

— **LAZADÁS EGY ANGOL CSATAHAJÓN.** Máltából jelentik: A Földközi-tengeren gyakorlatozó „Ramlic” angol csatahajón fel-lázadtak a matrózok. A lázadást leverték és a hajó egész legénységét a máltai hadbíró-ság elé állították.

— **MILYEN IDŐ LESZ?** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint némi zivatarhajlamu, növekvően felhős, lényeges hő-változás nélküli idő várható.

— **GRETA GARBÓ BETEG ÉS EURÓPA-BA JÖN PIHENÉSRE.** Hollywoodból jelentik: Greta Garbó, a világhírű filmszínész-nő, hosszabb ideje gyengélkedik és legutóbb rosszabbodott az állapota, olyannyira, hogy állandóan orvosnak kell mellette lennie. A film-

felvételek közben többször összeesett. Greta Garbó elhatározta, hogy most készülő filmjének befejezése után két hónapi szabadságot vesz és azt Európában tölti el. Arra is gondol, hogy azután nem megy vissza többé Hollywoodba, hanem Berlinben és Párisban fog tovább filmezni.

— **ODRY ÁRPÁD SÜLYOS KARDPARBAJT VIVOTT EGY GYÁROSSAL.** Budapestről jelentik: Odry Árpád, a Nemzeti Színház művésze, ma korán reggel sulyos feltételű kardparbajt vívott egy Váci-utcai vívóteremben Berkovits László gyárossal. A gyáros felesége tanítványa volt Odrynak, aki ebből kifolyólag Berkovitskel régebben jó barátságban volt. Az utóbbi időben a művész és a család között elhidegült a viszony, néhány nappal ezelőtt pedig egy levélváltás kapcsán, nyílt konfliktusban robbant ki. A felek segédei sulyos feltételű kardparbajban állapodtak meg, amelyet Odry és Berkovits ma megvittak. Nehéz kardokkal, bandázs nélkül, végkimerülésig álltak fel a felek, de már mindjárt az első menetben Odry Árpád egy ötcentiméteres vágást kapott a homlokán, mire a segédek konstalták a végkimerülést. Odry sebeit a jelenlévő orvos bevarrta, majd a hős saját lábán hazament lakására. A felek nem békültek ki.

— **Az iskolákért!** Temesvári tudósítónk jelenti: Pacha Ágoston dr. temesvári katolikus püspök kezdeményezésére az egyházmegye területén lévő katolikus iskolák ügyeinek intézésére egyházmegyei tanügyi tanács alakult, amely ma, szerdán délelőtt tartotta meg alakuló gyűlését. A gyűlésen a tanács elnökévé Blaskovits Ferenc nagyprepostot választották, alelnök Fehér Kristóf dr. ügyvéd lett. Pacha püspök nagy beszédben mutatótt rá arra, hogy a felekezeti iskolák fenntartásáért a jövőben is nagy áldozatokat kell hozni, hogy azokat épségben adhassák át az ezután következő generációknak.

— **NEGY KÉSSZURÁSSAL MEGÖLTE MENYASSZONYÁT.** Győről jelentik: Az itteni Tikos-dombon ma hajnalban holtan találták Varga Katalin tizenkilencéves háztartásbeli leányt. Az áldozat nyakán négy kés-szúrás volt látható. A vizsgálat megállapította, hogy a leány azelőtt való este kirándulásra ment a völgyégyével. Hajszál Istvánnal, a ki azóta eltűnt. Valószínűnek tartják, hogy nézeteltérés merült fel köztük és a rabíatus völgyégy meggyilkolta menyasszonyát. — A csendőrség körözi a tettest.

NYÁRI ALAKOK

Brassó, július 1.

Minden évszaknak megvannak a különleges típusai, mint ahogy a maga virágai és gyümölcsei sem hiányoznak. A nagyvárosi utca virága és gyümölcse a rajta élő, talajából fakadt ember, aki nélkül nem is volna már utca az utca s aki kameleon-módra alakul át, aszerint, hogy milyen örök humusza, az aszfalt, meleg-e, vagy hideg, poros-e, vagy havas, mert ezektől a változásoktól függ élete értelme és fenntartója: a kenyere.

Rajzoljunk tehát meg egy pár tipikus nyári embert, a rekkenő júniusi kánikulában izzó utcáról, adalékul a város természetrajzához. Kezdjük a sort talán az utca legigazibb fiával, aki valóban a flasster növénye:

A KIS CSIBESZ,

mert ő is nyári típus. Télen inkább a nedves pincelakások, vagy iskolapadok foglya s a hideg, esős, havas idők beálltával, az első hővirág megjelentéig inkább csak vendége szeretett szülőföldjének. De most, a hosszú, forró napokon ugyancsak elemében van.

Cigányos, barna, mocskos képe mindig vi-gyorog, szája sipol, ordít, bög, tultvé minden autó- és kocsilármán, Jean Jaques Rousseau leghívebb tanítványa ő, bár sosem hallotta a természethez való visszatérés elvét, mégis csak az elképzelhető legkevesebb és legrom-gyosabb ruha fedi testét s minden életmegnyilvánulását a szabad ég alatt, a bérházak kies tövében bonyolítja le, kezdve az ősi gombozástól, a ma már elkerülhetetlen kenyérhar-cig, mely nála úgy nyilvánul meg, hogy a gyanutlan sétálóit rajtaütésszerűleg körülvé-szi egy tucat társával s az őcska cipősdoboz-ból orrod elé nyomva a lehetetlenül hervadt, kétfilléres székfűt, erőszakolja az egyenetlen üzletet:

— Bácsi, kérem, vegye meg...

A cipősdobozon kívül minden földi tartozéka egy iszákos, munkanélküli apa, egy töpörödött anya és tíz testvér, valahol, akikből a nagyobbik lány rendszerint titkos prostituált s a legkisebb pálinkától alvó csecsemő.

Ha egyszer felnő, legnagyobb ellensége a „hekus” lesz és az állandó becsületes munka. S ő lesz a jövőben Molnár Ferencnek Lilioma.

A JÉG EMBERE

Nem esz kimő, s minden piros feze ellenére sem török. Sőt.

Bolgár, ki répatermelés helyett áprilistól októberig fagyaltokat ken ügyesen a kis otyyakupba.

Egész nap. Ez a foglalkozása. És panaszkodik szegény, perfekt magyarul:

— Hogy megy az üzlet? Sehogy kérem, túl sokan vagynak már az ilyesmikhez. Én már a háború előtt is itt voltam, akkor huszan voltunk összesen ebben a szakmában s ma száznál is többen, hát lehet csodálkozni? És még nálunk is van dumping, olyanok, akik maguk csinálják a fagyaltjukat s úgy árulják a selejtes árut, melyből így nagyobb adagot adhatnak, mint mi, bizományosok.

— Persze, azt nem nézik a népek, hogy az rosszabb, csak több legyen. S akárhová sem lehet ma már állnunk, ahol jobban menne, mert a rendőr, ha nem a felosztott kerületben áll az ember, bizony hujaj...

Megrázza az apró rézcsengőt, hátha észreveszik mégis, hogy itt a fagyaltoskocsi...

Ugy, mintha sirna vele.

SZOKRATESZ UTÓDJA

Szintén a sétatér alakja. Ő a bölcs öreg. Hőfőhő haja van s mindig sötét a ruhája.

Reggeltől estig ugyanazon a padon olvassa újságját s őcska pápaszemének ezüst a dró-tja. Minden pihenő szomszédjával szóbaeszkedik s naponta többször elmondja regényes részletességgel élete történetét, melyben nagy szerepet játszanak felnőtt gyermekei s bizonyos magasállásu, gazdag, de gonosz rokonok.

Megtestesült mintaképe a tisztas, derült, becsületben megőszült öregségnek.

Azt, hogy titokban iszik is azért nézegeti olyan szeretettel az ártatlanul jádzadozó kis-lányokat, mert már egyszer gyermekrontásért letartóztatták, persze, nem tudja senki...

AZ ÖRÖK NYARALÓ

A nyári kávéház utcateraszán található délutánokint, állandó söre, vagy spricere mellett. Ismeri a világ minden fürdő- és nyaralóhelyét, kívülről tudja az egész nyári men-trendet, az árakat, a hátrányokat és előnyöket és állandóan öt-hat ismerőssel vitatkozik a nyaralás problémájáról, szenvedélyesen és szívafozva. — Minden indulónak ezt mondja:

— Ne felejtse...

És minden hazatérőnek:

— Na, ugy-e, mondta?... —

Ő maga sohasem nyaral, csak a kávéházi terraszán.

Mindegy.

Ő a legfőbb nyaralásszakértő

— Két fizetésképtelenség Kolozsvárott. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári piacon újabb két nagyszabású fizetésképtelenség van. Beszüntette fizetéseit a Florenthal-féle ékszerész-cég, amelynek passzívái meghaladják a nyolcmillió lejt. Ennek a cégnek a hitelezői főleg külföldiek. A másik fizetésképtelenség a Simon és Társa textilcégé, ahol a passzívák kétféle millió lejt tesznek ki.

— **Ágy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz megkecsesítet-tel szolgálatot tesz azáltal, hogy a bél-tartalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a Ferenc József viz számos féloldali hűdésben fekvő betegnél is megmente a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **PETROZSÉNY, PETRILLA ÉS LONYA-I T. ELŐFIZETŐINKHEZ.** Szíves tudomásulvétel végett közöljük, hogy július hó elsejétől az előfizetői lapkezelést Joó Dénes, leépített lupényi bányaaltisztre bíztuk, s jelzett nap-tól kezdve, a dévai fiókkiadóhivatalunk által kiállított nyugták alapján, kizárólag nevezett jogosult az előfizetői díjakat, — így a hátrá-lékokat is, — beszédni. A lapkezelésben be-állító változásra való tekintettel, esetleges rek-lamációkat szöbelileg Joó Dénes urnál, Pet-rozsény, Calea Regele Ferdinand 110. szám alatt kérjük előterjeszteni, vagy pedig írás-belileg a dévai fiókkiadóhivatalunkhoz jelen-teni.

— **TÜZ BRASSÓBAN.** Ma reggelre virradó-lag a brassói Vasut-utca 70. szám alatt tűz ütött ki a „Prifaro” acéláru gyár udvarán. A gyorsan kivonult tüzőltatás a tüzet, amely-nek egy átforrósodott kátrányos hordó volt a fészke és már a gyárépület tetőzetét pusztította, egy negyedórán belül eloltotta. A kár mintegy huszezer lej, amely biztosítás útján megtérül.

— **JÁNOS VITÉZ — AZ 1933. ÉVI CHICA-GÓI KIALLITASON.** Budapestről jelentik: Ideérkezett hírek szerint az 1933. évi chicagói kiállításon előadják a Jánost vitézt, amelynek során a hatalmas színpadon bemutatják a ma-gyar aratást. Legfőbb érdekessége az előadás-nak az lesz, hogy a színpadon egy lovas hu-szárszvadron fog felvonulni, ezenkívül fellép egy magyar balett is. Az előadást Petőfi ver-sói nyomán rendezik. A költségeket, mintegy százezer dollárt, az amerikaiak fedezik, akik kiviszik a Magyar Királyi Operaház művész-személyzetét is.

— **Magyar-román futball-mérkőzés Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Va-sárna az ONEF-pályán magyar-román futball-mérkőzés lesz. Mindkét váloga-tottban profik is résztvesznek. Csütörtökön ül össze a válogató-bizottság, amely a román csapatot összeállítja. Az új csapat összetételét pénteken hozzák nyilvánosságra. Értesülésünk szerint a csapatban több Ripensia-játékos is sze-repelni fog.

Kinevezték az érettségi biztosokat

Bukarest, július 1.

A közoktatásügyi minisztériumban most tették közzé az érettségi vizsgáztató bizottságok névsorát. Az alábbiakban közöljük, hogy az egyes bizottságok el-nökövé kit küldött ki a közoktatásügyi minisztérium:

Gyulafehérvár: Petre Sergescu ko-lozsvári egyetemi tanár. Balázsfalva: Constantin Bedreac (Csernovitz). Nagy-károly: Bratu (Kolozsvár). Kolozsváron három bizottság működik. Az első elnö-ke: Marmeliuc (Csernovitz). A második-ke: Fedeles (Kisenev). A harmadik-ke: Andrei (Jasi). Dész: Jordachescu (Kise-nev). Déva: Diana (Bukarest). Erzsé-betváros: Procopovici (Csernovitz). Szatmár: Marcu (Bukarest). Nagysze-ben: Andree Esescu (Bukarest). Mára-marossziget: Dragan (Kolozsvár). Se-gesvárs: Grecu (Csernovitz). Marosvá-sárhely: Puskariu Elena dr. (Jasi).

Brassóban a Mesota főgimn.-ban mű-ködő bizottság elnöke Argheluca kolozs-vári egyetemi tanár, míg a Saguna fő-gimnázium érettségiztető bizottságának elnöke Barbat kolozsvári egyetemi ta-nár lesz.

Astra (Apolló) Mozgó

Brassó

Szerdán és csütörtökön fut még

„Az ucca anygala”

(A SZERELEM HIMNUSZA)

című gyönyörű hangosfilm — Ez a film az összes erdélyi nagy-városokban óriási sikert aratott. Premierje Brassóban is szép siker-rel zajlott le, amibe jelentős része van a film két főszerepét játszó Janet Gaynor-nak és Charles Farrellnek.

Ezenkívül PARAMOUNT hangos hirdó.

A következő műsor:

„A Korvettkapitány”

ragyogó filmoperett. — Szereplők: Lya Eibenschütz, Harry Liedtke, Maria Pandler, Hans Junkermann, Fritz Kampers.

Jón! Charlie Chaplin első hangosfilmje

„A nagyvárosi fények”

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

MA SZERDÁN PREMIER!

NÉMET FILMOPERETTE!

Előbb a Hanna, azután a Panna

(EGY JÓ HÁZASSÁGHOZ NEM KELL HOZOMÁNY)

Németül beszélő, énekes, táncos vígjopерette.

Western beszélőgép.

Magyar feliratok.

Következik: „Sakk-matt” német, izgalmas, énekes bűnügyi hangosfilm.

NINCS SEMMI KÜLÖNÖSEBB...

Brassó, július 1
— Nincs semmi különösebb kérem.
Jönnék-mennek az emberek, tele van a
folyosó velük, de egyik sem az újságba
való.

Egy más ajtón kopogok be. Valahol
csak találok „újságba” való!

Nem volt ma a tárgyaláson különö-
sebb eset. Most, az amnesztia után kü-
lönben is tömegesen vonják vissza a fe-
lebbezésüket a törvényszéktől azok, aki-
ket a bíróság elítélt. Így mindennap nyílc
tiz részesül amnesztiában. Ma is tiz ilyen
esetünk volt.

Tovább megyek. Az egyik padon egy
perkáll ruhás görnyedt öregasszony alak-
ja köti le a figyelmemet. Az egyik szemé
helyén üres üreg, a másik lecsukott szir-
keség. Vak. Előtte egy fehérhaju sovány
öregember áll. Az ura.

Naccsága kérem, van valaki bent
a főügyész urnál?

S egy köteg papírt tesz a kezembe.

Ezt a kérvényt szeretném odaadni,
kiáltja felém hajolva a töpörödött em-
ber. Ehen halunk, ha nem engedik meg,
hogy a feleségem megint a katólikus
templom előtt üljön. Mert vak, s a keze
is nyomorék, már három éve nem tud dol-
gozni. S nekem nincs munkám, mert há-
boruban voltam s osztón megsüketültem.
Hiába is megyek, mert a fát most már
mindenütt gép vágja fel! Már öt hete
alig állok a lábamon, amióta — egészen
elhalkítja a hangját — az a komiszár ur
elvitette a templom elől a feleségem. Az
a mankós asszony csinált megint valamit,
mert az fél, hogy neki nem jut elég! Az
én feleségem nem kiabált és nem kért,
csak aki a jószívéből adott.

Menjenek most be — szól hozzájuk
az ajtónálló s a két öreg kézenfogva be-
csoszog.

Hallgasson meg már engem is. —
adja át egy alacsony, nyomorékhatu fia-
talembert az írásokat. Vajjon ha én ezt
a kérvényt itt benyújtom és akkor ráir-
ják, hazamehetek én Bukarestbe? Nem
tesz a bátyám megint bolondokházába?
Mert azért jöttem el onnan. Azt mondja,
hogy én bolond vagyok. Hát itt vannak
az írások, a doktorok adták, ki is enged-
tek onnan, hát miért nem hagy engem
békén? Én dolgozom, én nem akarom el-
penni a házát, a rollógyárban van nekem
munkám.

A bátyám gazdag, az övé az a gyár,
de engem mindig bolondokházába akar
tenni. Pedig én nem vagyok bolond — és
ferdén fordítva a fejét felnéz rám.

A rendőrségre küldtek — jön ki a
két öreg szomorúan.

Mit csinálhatok én itt? Emberek, akik-
nek szürke kis élete nem robban ki nagy
bűnből, szenzációs vérengzésekben, csak
kétségbesetten, szomorúan kopog az iro-
dák magas ajtaján, sóhajok, amelyek a
tegnapi nem-évést már nem is bánják,
csak a holnapot sirják: Istenem, holnap
mit eszünk?

Beme gyek, adjanak egy írást, hogy
ne dughasson többet senki engem a bo-
londok házába, úgy-e, bemehetek?

Elnyeli az ajtó.

Nem tehetek semmit. Semmit sem
kérem, Tessék a törvénykönyv. — S egy
fekete, sárgult levelű könyvet ad a ke-
zembe a rendőrigazgató.

Látja, tisztán áll itt: Szigorúan tilos
a koldulás, a csavargás. Nem tehetek
semmit. Senki sem koldulhat sem a tem-
plomnál, se az utcákon. Ezt most me-
gint szigorúan betartjuk.

Szép, nagyon szép a törvény rendel-
kezése. Jó, tiszteletben tartom én is.

De mit csinál Falka Mihályné kol-
dusasszony, akinek koldulnia nem sza-
bad, a siket favágó ura, aki elől a gép el-
ette a kenyeret?

A koldulás sem olyan egyszerű dolog.
Kérvény kell, engedély kell, bélyeg kell.
Repülőbélyeg kell. És protekció.

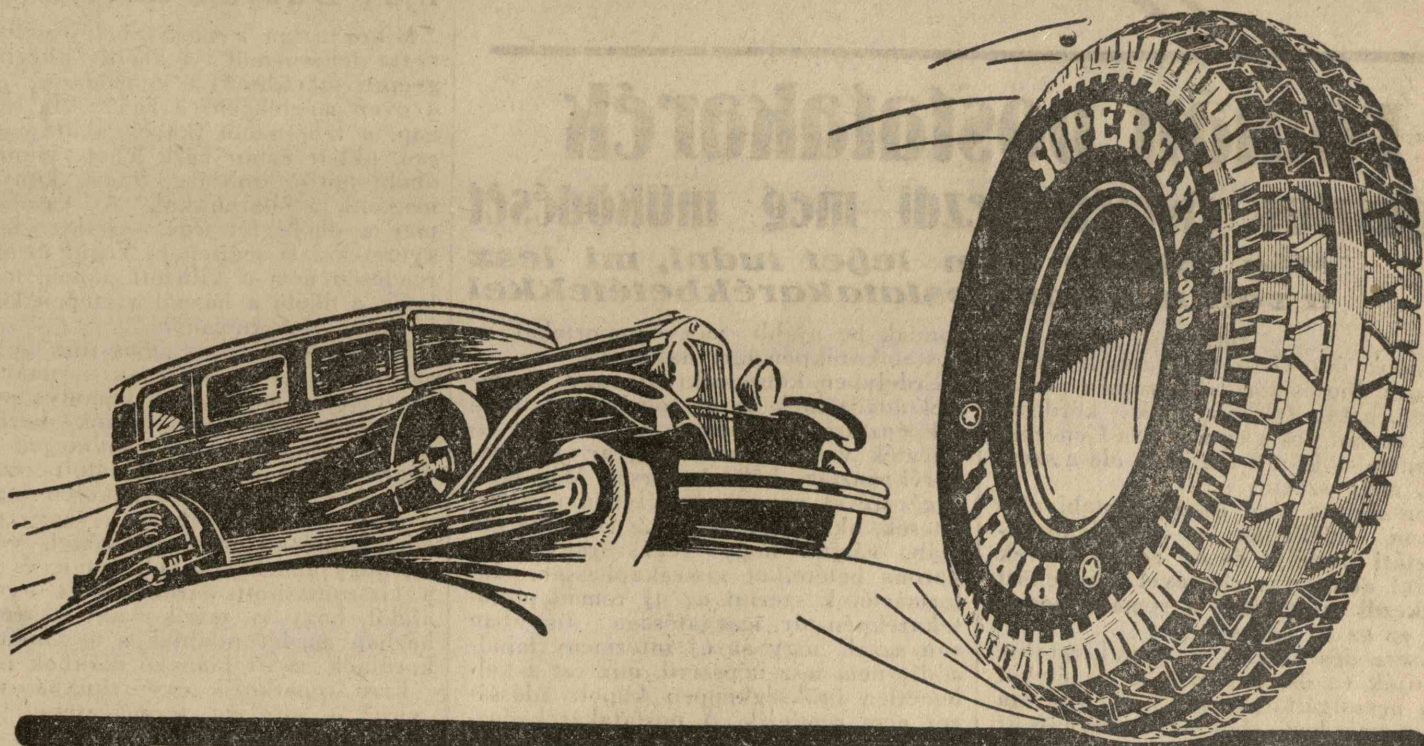
Nem lehet valakinek olyan könnyedén
csak úgy odamondani, hogy: „Menjen
koldulni”.

A nyomoruság is komplikálódott. Nem
ilyen egyszerű, mint tegnap volt.

Nagy Karola

BICIKLI, AMELYIK AUTÓNAK KÉP-
ZELI MAGÁT. Tudósítónk jelenti: Piskin az
utóbbi időben általános divattá vált, hogy 10
—14 éves fiúk kerékpáron száguldozzák végig
a népes utcákat, veszélyeztetve a járókelők
testi épségét. — Így történt ez e hó 29-én,
hétfőn délelőlt is, amikor ifj. Neagu Gyula
vérsenyebességgel futott végig kerékpárján a
népess Arany-utcán, ahol az egyik kanyarodó-
nál elébe toppant egy iskolás fiú, akit a ke-
rékpár nyomban elütött, úgy, hogy arcán, lá-
báján és fején súlyos sérüléseket szenvedett. —
A baleset szemtanúi és az eset színhelyére
összegyűlt közönség csaknem meglincselt a
vigyázatlan fiatalembert, akit csak pár hig-
gadtabb ember közbelépése mentett meg a su-
lyosabb inzultusoktól, míg a súlyosan sérült
kisfiu sebeit a helybeli kórházban kötötték be.

Hallották-e már a legújabbat?

PIRELLI INGYEN AD

MINDEN AUTOMOBILISTÁNAK

Egy gummitömlőt

AKI NÁLA JULIUS 1 TŐL 31 IG
LEGALÁBB IS EGY **PIRELLI** GUMMIKÖPPENYT VÁSÁROL

PIRELLI AUTOGUMMI KÖPPENY ÉS TÖMLŐK KAPHATÓK
AZ ORSZÁG MINDEN JOBB SZAKÜZLETÉBEN

— KÉT HALÁLOS ITELETTTEL ÉS SOK
ÉVI BÖRTÖNBÜNTETÉSEKKEL ZÁRULT A
ZÁGRÁBI BÜNPÖR. Zágrábból jelentik: Har-
minckét napig tartó tárgyalás után, a zágrábi
törvényszék végre ítéletet mondott a Schlegel
Antal zágrábi szerkesztő, Kremski és Keca
rendőrtisztviselők, valamint több bombame-
rénylet miatt pörbe fogott horvát vádlottak
fölött. A nagyszabású politikai bünpör 23
vádlottja közül a törvényszék Hralinoviec
Markót és Soldir Matiaokot halálra, két vád-
lottat 20—20. egyet 18, kettőt 16, egyet 6,
egyet 5, hatot másfél évi kényszermunkára
íelt, hat vádlottat pedig felmentett. A két
halálos ítélet egész Horvátországban óriási
feltűnést és izgalmat keltett.

— AUGUSZTUS ELSEJÉRE VASUTAS-
SZTRÁJKOT VÁRUNK INDIÁBAN. London-
ból jelentik: A pán-indiai vasutas-szövetség
elhatározta, hogy augusztus elsején egész In-
diára kimondja az általános vasuti sztrájkot.
A sztrájkra a sorozatos vasutas-elbocsátások
adnak okot.

— AZ EGYIK MAROSVÁSÁRHELYI
BÖRGYÁRBAN CSAK AZ KAP KENYE-
RET, AKI HÁROM HÓNAPIG INGYEN
DOLGOZIK. Marosvásárhelyről jelentik:
A racionális ipartermelésnek szokatlan
és eredeti módját kísérli meg Marosvásár-
helyen az ottani egyik börgyár igazgatósá-
ga. A vállalat új iparcikár gyártására
rendezkedik be s üzemét keztyűosztállyal
bővíti ki. Az elmúlt napokban a helyi la-
pok hasábjain hirdetések jelentek meg, a
melyekben jelentkezésre szólítják fel azo-

kat a munkásnőket, akik a bőrvarrásban
már jártasak, vagy erre vállalkoznak. —
Hatvan alkalmazottat keresett a vállalat
és csaknem háromszázan jelentkeztek a
hirdetések nyomában. A súlyos munkanél-
küliség kedvezett a vállalkozásnak. Ezt a
kényszert használta ki a gyár, amely csak
azokat a munkásokat alkalmazza, akik
három hónapig fizetés nélkül hajlandók
dolgozni a vállalatnak. A jelentkezők tul-
nyomórésze már kipróbált bőrmunkások-
ból került ki, mert maga a gyár hirdet-
te, hogy ezeket alkalmazza elsősorban. A
keztyűvarrás sem igényel ezek számára
különösebb felkészültséget, éppen ezért
érthető a munkások elkeseredése, akik
három hónapig dolgoznak a vállalatnak,
anélkül, hogy maguk számára legalább
betevő falatot szerezhethének. A negyedik
hónapi alkalmazás sem ígér különösebb
kárpótlást, mert csupán száz lejes kezdő-
fizetéssel kecsegteti a felvett munkásokat
a marosvásárhelyi gyártelep. A rationa-
lizmusnak ez a foka, — úgy érezzük, —
már túlmege az eltűrhető határokon. En-
nek a módszernek egészen más neve van.
Nem is hisszük, hogy adott esetben a bi-
róság is jogszerűnek ismerné el az efféle
kihasználását egy beteg helyzetnek.

— KÉT HÓNAPPAL MEGHOSSZABBI-
TOTTÁK A MAGYAR—ROMÁN KERESKE-
DELMI PROVIZÓRIUMOT. Budapestről táv-
iratozzák: A MTL. jelenti, hogy a magyar-
román kereskedelmi provizórium július else-
jén lejárt. A két kormány hozzájárulásával
most két hónappal meghosszabbították a pro-
vizórikus megállapodást.

Levél

A mai postával kaptuk az alábbi leve-
let:

T.
„BRASSÓI LAPOK”
SZERKESZTŐSÉGE
BRASSÓ

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Nagymérvű elfoglaltságom és távolle-
tem eddig megakadályoztak abban,
hogy a „Brassói Lapok” szerkesztőse-
gének hálás köszönetet mondjak azon
nagyértékű támogatásért, amellyel a
választások alkalmával pártunkat és
azon át engem, mint egyik jelöltet tá-
mogatni szívesek voltak.

A nehezen elért győzelem jelentékeny
részét a „Brassói Lapok”-nak köszön-
hetjük, amelyért ezúton is hálás köszö-
netet mondok úgy pártunk; mint a na-
gam nevében.

Vagyok nagyrabecsülésem kifejezése
mellett,

Brassó, július 1.

tisztelő hívők:

SZABÓ BÉNI

Az Országos Magyar Párt brassói
és brassómezei tagozatának
alelnöke.

A román postatakarék augusztus elsején kezdi meg működését

Még mindig nem lehet tudni, mi lesz a volt magyar postatakarékbetétekkel

Bukarest, július 1.
Hónapok óta tartó tárgyalások után ma végre döntés történt a román postatakarékpenztár felállításának kérdésében. A román posta és a „Casa Generala de Economie” között ma írták alá a szerződést, mely szerint

az országban lévő összes postahivatalokban felállítják a postatakarékpenztári osztályt és az eddigi tervek szerint augusztus elsejével mindenütt megkezdik működését a román postának ez az új ágazata.

A szerződés szerint a postahivatalok elfogadják és összegyűjtik a betéteket és azt beszolgáltatják a Casa Generala de Economie-hez, ahol az összegyűjtött betétekért az állam teljes garanciát vállal.

Egyelőre a négy észak-erdélyi megyében kezdi meg működését a román postatakarékpenztár. A betétkönyvesek, a szükséges borderók és felszerelések már készen becsomagolva állnak az expedíciós osztályban és a ma megkötött egyezmény után semmi akadály sincs annak, hogy a postatakarékpenztári üzem a fent említett megyékben augusztus elsejével kezdetét vehesse. A tervek szerint egy hónapi időközönként

vonnak be újabb megyecsoportokat a postatakarékpenztári hálózatba.

Erdélyben kétségen kívül nagy örömmel üdvözlnek az új román postatakarékpenztári intézményt, ha előzőleg elintézték volna a régi magyar postatakarékpenztár betétek sorsát. Még mindig ezrével vannak Erdélyben régi betétesek, akik több mint tíz esztendő óta hiába várják, hogy régi aranyértékű korona betéteiket visszakaphassák. Információink szerint az új román postatakarékpenztár igazgatósága tisztában van azzal, hogy az új intézmény mindaddig nem lesz népszerű, míg ezt a keletlen örökségképpen kapott adósságot nem rendezik. A postatakarékpenztár igazgatósága azzal a tervvel foglalkozik, hogyha sikerül a magyarországi illetékes körökkel a régi betétesek függő kérdését elintézni, úgy minden erdélyi régi betétes számára kiállítanak egy új, a román postatakarékpenztár által kiállított betétkönyveskét és ebben írják jóvá a régi betétek ellenértékét.

Már most csak az a kérdés, hogy a régi aranykorona értékű korona-betéteket milyen kulcs szerint fogják lejjre átszámítani.

kelyudvarhelyről jelentik: Hétfőn szép közönség előtt fenti eredménnyel játszott a budai proficsapat. A Hargita az utolsó percekben érte el a két gólját.

Iskolák Együzműletek

— MELYEK AZOK AZ ERDÉLYI KISEBBSÉGI KÖZÉPISKOLÁK, MELYEKNEK NYILVÁNOSSÁGI JOGA NINCS ELISMERVE? Tudósítónk jelenti: A közoktatásügyi minisztérium a napokban küldte meg valamennyi állami intézmény, valamint hivatali vezetőségnek azon felekezeti és magánjellegű középiskolák táblázatát, melyeknek nyilvánossági jogát nem ismerték el. Ebben a táblázatban az alábbi erdélyi középiskolák foglaltatnak: R. kath. fiugimnázium, Arad, ref. leányimnázium, Nagyvárad, r. kath. leányliceum, Szatmár, ref. leányimnázium, Szatmár, felső leánykereskedelmi iskola, Szatmár, r. kath. német fiugimnázium, Temesvár, ref. leányimnázium, Torda, ref. leányimnázium, Brassó, evang. leányimnázium, Medgyes, r. kath. Notre Dame leányimnázium, Nagyvárad, Orsolyarendi r. kath. tanítónőképző, Nagyvárad, r. kath. fiugimnázium, Petrozsény, r. kath. fiugimnázium, Szászrégen, ref. fiugimnázium, Szatmár, r. kath. tanítónőképző, Szatmár. — A közoktatásügyi minisztérium rendelete értelmében a felsorolt középiskolákban végzett növendékeknek semminemű joga el nem ismeretik és az ezekben szerzett, illetve kiállított bizonyítványok nem lévén államérvényesek, azok semminemű állami intézmény, hivatal, vasút, posta, távírda, stb. szolgálatban való alkalmaztatás szempontjából figyelembe nem vehetők, illetve az ezen iskolákban végzett növendékek állami szolgálatban nem alkalmazhatók. — Jorga közoktatásügyi miniszter új ígéretei után egészen más értesítés szétküldésének kellett volna bekövetkezni. Dehát Anghelescu örökre el.

Tőzsde

1931 július 1.

Zürich. (nyitás): Berlin 122.67, Amsterdam 207.93, New-York 516.90, London 2512 háromnegyed, Páris 2022, Milánó 2705, Prága 1530, Budapest 9002.50, Belgrád 912 háromnegyed, Bukarest 507, Varsó 57.90, Bécs 72.83.

Stabilizálják a dinárt

Belgrád, július 1.

A dinár stabilizációjáról szóló törvény június 28-án életbe lépett. Ezzel kapcsolatban a Jugoszláv Nemzeti Bank 200 millió francia frank értékű arannyal egészítette ki készletét.

Irja: Baktay Ervin

Mikor aztán a mosás befejeztetett, a tiszta fehérneműt a dhóbi kiteríti a gyepre száradni. Ez jó módszer, mert a gyep megfűhíti a ruhát. Ha süt a nap, a fehérnemű percek alatt megszárad, akkor aztán haza lehet vinni. A dhóbi apró szobája, vagy kunyhója megtelik a batyukkal. A vasalásban már a dhóbi felesége, esetleg felnőtt gyermekei is segítenek. Végül aztán, — rendesen nem a kitűzött napon, megjelenik a dhóbi a házánál a szépen kendőbe kötött fehérneművel.

Most következik a „dies irae” a háziasszonyra nézve: kirakják a ruhát és a toporékoló memszaheb bámulva nézheti, milyen csodálatos dolgok kerülnek elő. Ingek, zsebkendők vadidegen monogramokkal, soha nem látott színekben. A dhóbi azonban békésen fogadja a sürű „bévakuf” (hülye), vagy „págal ádmí” (bolond ember) jelzőket, — tudja, hogy ennek így kell lennie és szedi a visszautasított darabokat és nyugodt afelől, hogy a másik, vagy harmadik házban gazdát találjon s ugyanott előkerülnek az itt hiányzó darabok is.

Erre vonatkozik egy tipikus indiai „vic” is, amelyet, természetesen, csak azok találhatnak ötletesnek, akik magyarázat nélkül is ismerik a dhóbi jellemző vonásait. A. (újságot olvas): „Nagyszerű ember ez az új miniszter! Egyre másra csodálatosnál csodálatosabb sohasem látott, sohasem hallott dolgokat hoz a Ház asztalára.” — B.: „No, ez igazán semmi. A mi dhóbiunk hétről-hétre ugyanezt teszi!”

Az indiai háziasszonynak tehát, ha

Indus birkózó-verseny

nem is kell a nagymosással és mosónőkkel bajlódniuk, éppen eleget boszszankodhatnak a dhóbiával. Az európai háztartások főátka az, hogy a személyzet sokat tör-zuz, — de Indiában nemcsak a tányérok, meg a poharak törnek el, hanem a fehérnemű is. Igen, eltörik, a fehérnemű, a sző szoros értelmében, mert amikor a dhóbi a köhöz csapkodja, a szálak előbb-utóbb megtöredeznek. Indiában félannyi ideig szolgál az ing, vagy a gallér, mint Európában.

Amellett a dhóbinak van még egy megnyerő jellemvonása: rendesen rossz. Ezt nem szabad tulságosan rossz néven venni neki. Elvégre, mit csináljon szegény, amikor nap-nap után, olykor csipős hidegben is, derékig vízben kell áznia órákon át. Belsőleg melegíti hát magát azzal a hallatlanul olcsó komispálínkával, amely az indus népesség legszegényebb osztályainak pusztító átkaként a amely elsősorban készíti arra Gándhit és sok más politikai vezető, hogy a szesztilalomért küzdjön.

Nem tudom, mihez kezd majd a szegény dhóbi, ha keresztülviszik a szesztilalmat Indiában. Mert a dhóbi, bár egyike a legnélkülözhetetlenebb munkásoknak, jóformán egyebet sem kan szidásoknál és becsmélő jelzőknél, amellet csontig ázik minden áldott nap: mit tehetne hát a boldogtalan? Testét lelkét felmelegíti a nyomorult pálínka, elfeledtetni nyomorúságát és jótékonyan hozzájárul ahhoz, hogy jelen, „tisztátalan” születésből fakadt életét minél előbb egy remélhető jobb élettel cserélhesse föl.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszerű hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Traktorok, cséplők, elevátorok, motorok, hengerek, siksziták és mindenféle malmai gépeket olcsón szállítunk. Friedrich-gépgyár, Temesvár. 15392

Villanyerőre berendezett komplett lakatos és vevőruhágyár üzemből a legmodernebb présekkel és szerszámokkal autogén-heggesztővel, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, ill. ezen üzemhez pénzes működőtárs kerestetik. Bővebbet dr. Gyulay János ügyvédnél, Temesvár. 15709

Egy cukor-vattagép eladó. Hermann Loyda, Brassó, Széles-ucca 19. 15686

Jégszekrények Kertésznel, Targu-Mures. Kivánatra árjegyzék. Brassói lerakat Titus Pálnál. 15611

Eladó ház Brassóban. Jövedelme vételár 20 százaléka. Cím 13726 sz. alatt a brassói kiadóban.

Eladó 1100 mm Glayton Shulleworth cséplőszekrény Megtekinthető Modi Józsefnél, Egerpaták. 15721

Eladó egy varrógép -s egy cimbalom. Brassó, Hirsch-ucca 28. 15718

Ujonnan épüle adómentes garázsokkal ellátott családi ház Brassóban eladó. Cím 13716 alatt a brassói kiadóban.

Allást keres

Kereskedelmi végzettségű fiatal ember iprodai alkalmazást keres. Cím 13719 sz. alatt a brassói kiadóban.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

BRASSÓI LAPOK gondavállalásának célja az erdélyi magyar közéletnek a brassói kiadók által.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmázy Pál) — Dás: Str. S. Barințiu 10. (Ostian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad: és Alsófehérmegye: részére. Kolozsvár: Str. Dubarilor 7. (vált Timár-ucca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Szentgyörgy-ut. 6. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut. 37. (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegye: részére. — Szilágysomlyó: (Heller Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-ucca 4 (Halmázy Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Dáas József)

Sport

A brassói tennisz-verseny eredményei

Brassó, július hó 1.

A KSTV rendezésében nagyszámú résztvevővel zajlott le az idei szezon első tenniszversenye Brassóban. A verseny tulnőtt a helyi kereteken, amennyiben Nagy szebenből többen, Budapestről és Aradról egy-egy benevezés történt.

A döntő küzdelmek tegnap délután folytak le. A vegyespáros döntőjét a jövő vasárnapra halasztották.

Az eredmények a következők: Férfi egyes: 1. Pfaff Ernő (Budapest), 2. Illyés Mihály. 3. Tutsek Olivér és Székely Jenő.

Férfi páros: 1. Pfaff—Illyés. 2. Aranyosi—Tutsek. 3. Tompa—Fodor és Hönig—Schneider.

Női egyes: 1. Jakab Elsa (Nagyszeben). 2. Grauenfels Mici (Brassó). 3. Depauschegg (Nagyszeben).

Az országos dekatlon bajnokságban rekordot javítottak. Kolozsvárról jelentik: Az országos dekatlon bajnokság a következő eredményekkel zárult: 1. dr. Biró Lajos (KAC) 78.01 pont. Országos rekord. 2. Csegezi (KTV Brassó) 6220.09. A kiváló brassói atléta eredménye is felülmúlta a régi rekordot. 3. Csáklány (Jiul) 5307.53 pont. 4. Rosculet (SSUEF) 5200.79 pont. 5. Krausz (Minerul) 5190.35 pont. 6. Klöckner (KTV Brassó) 5147.06 pont.

A dekatlon bajnoksággal egyidejűleg lebonyolították a KAC országos atlétikai versenyét is, mely azonban meglepően gyenge eredményeket hozott.

↓ A Fogarasul SC játszik vasárnap Brassóban. Július 5-én vasárnap az Ivria vendégül látja Brassóban a Fogarasul SC jóképességű csapatát. A mérkőzés revánsszerűleg fog játszani: Gál III., Sanyi, Gál I., Lichtblau, Gidáli; Goldstein; Csiki, Orlád, Icsu, Erdélyi II. és Fried. Tartalékok: Gál II. és Mund. Az Ivria vezetősege kéri nevezett játékosokat, hogy csütörtökön, július 2-án este 7 órakor jelenjenek meg a Brasovia pályán.

↓ Budai „11” — Hargita 6:2 (3:0) Szé.

Footballabdák I-a

1/150, 1/200, 1/250, 1/300 gummival

5 mecs labda Let 410.—

Viszonteladónak kedvezmény

GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-ucca) 36.